

نقش حکمرانی خوب در تأثیرگذاری رسانه‌های مبتنی بر فناوری بر توسعه پایدار (مورد مطالعه: دانشجویان مقطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران)

دکتر لیلا نصرالهی وسطی^۱

تاریخ وصول: ۱۴۰۱/۹/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۴/۳۱

چکیده:

عوامل متعددی در فراگرد توسعه پایدار نقش آفرینی کرده و قادرند جریان توسعه را تحت تأثیر قرار دهند. این تحقیق در صدد تحلیل نقش رسانه‌های مبتنی بر فناوری در نیل به توسعه پایدار با تأکید بر نقش میانجی حکمرانی خوب می‌باشد. در این راستا از پارادایم توسعه پایدار در دستور کار ۲۱ و نیز اصول موضوعه حکمرانی خوب بهره گرفته شد. این پژوهش از نظر استراتژی از نوع پیمایشی، از نظر هدف از نوع کاربردی، از نظر روش گردآوری داده از نوع کمی تک روشی، و از نظر رویکرد از نوع تبیینی است. مدل مفهومی پژوهش بر اساس مطالعات پیشین در داخل و خارج از کشور بنا شده است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران می‌باشد که در بازه زمانی پژوهش در این دانشگاه مشغول به تحصیل بوده‌اند. به منظور گردآوری داده‌ها، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبی، از ۴۵۰ دانشجوی تحصیلات تکمیلی نظرسنجی به عمل آمد. روایی محتوا و سازه (همگرا و واگرا) و آلفای کرونباخ جهت بررسی روایی و پایایی استفاده شد. داده‌های پژوهش از طریق پرسشنامه جمع‌آوری شد و سپس با استفاده از مدل معادلات ساختاری، به کمک نرم‌افزار LISREL 8.54 تحلیل گردید. میانگین شاخص‌های مربوط به ابعاد متغیر رسانه‌های فناوری محور ۴.۱۶، متغیر حکمرانی خوب ۳.۳۷ و متغیر توسعه پایدار ۳.۶۱ بود. بر مبنای تحلیل مسیر انجام شده، مشخص شد که با افزایش میزان استفاده از رسانه‌های فناوری محور به‌طور مستقیم و به‌طور غیر مستقیم از طریق افزایش آگاهی اعضاء جامعه از شاخص‌های حکمرانی خوب، دسترسی به توسعه پایدار تسهیل و تسریع می‌گردد. به‌طور کلی می‌توان استنباط کرد که با استفاده از رسانه‌های نوین با مزیت دسترسی پذیری و عمومیت یافتن بین آحاد جامعه می‌توان جوامع مختلف را در مسیر تحقق توسعه پایدار قرار داد.

مفاهیم کلیدی: رسانه فناوری محور، توسعه پایدار، حکمرانی خوب، آموزش عالی

^۱ استادیار گروه علوم اجتماعی - جامعه‌شناسی، دانشکده ادبیات، علوم انسانی و اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران leila.nasrolahi@srbiau.ac.ir

مقدمه و بیان مسأله

توسعه پایدار پدیده‌ای پیچیده و چندبعدی است که بازیگران متعددی با هدف توانمندسازی جوامع برای طی کردن مسیر پیشرفت در آن (مثل دولت‌ها، شرکای توسعه‌ای، دانشگاهیان، مردم و NGOها) درگیر هستند. متأسفانه در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، تمایز میان توسعه پایدار و سایر اشکال توسعه اغلب واضح نیست. علت آن است که دیدگاه‌ها و معیارهای مختلفی برای ایجاد تمایز میان توسعه پایدار و سایر اشکال توسعه مورد استفاده قرار می‌گیرد (Cobbinah, 2015: 21). Ivasco (2013) توسعه پایدار را پدیده‌ای جامع‌تر می‌پندارد و ابعاد اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و فناورانه را برای آن در نظر می‌گیرد.

آموزش توسعه پایدار نیز دستخوش تکانه شدیدی شده است. در سطح بین‌المللی، تمایل و تعهد سیاسی شدیدی به یکپارچه‌سازی آموزش توسعه پایدار در تمامی سطوح آموزشی از جمله بخش آموزش عالی وجود دارد (Kagawa, 2007: 213). در یک نظرسنجی جهانی از دانشجویان مهندسی که به منظور بررسی درک آنها از توسعه پایدار طراحی شده بود، دانش‌آزمودگان (Azapagic & et. al. (2005) به سه نکته کلیدی رسیدند: الف) دانشجویان علیرغم اینکه دانش اندکی در مورد توسعه پایدار داشتند، تصور می‌کردند که توسعه پایدار اهمیت زیادی دارد؛ ب) دانشجویان تصور می‌کردند که توسعه پایدار برای نسل‌های آینده بیشتر از خودشان حائز اهمیت است، ج) دانش دانشجویان در مورد مسائل زیست‌محیطی بسیار زیاد بود و آنها تقریباً با الزامات، سیاست‌ها و استانداردهای زیست‌محیطی آشنا بودند اما شکاف دانشی قابل توجهی در مورد جنبه‌های اجتماعی و اقتصادی توسعه پایدار وجود داشت. بنابراین می‌توان استنباط کرد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی از شرایط مساعدتری در جامعه برای فراگیری مهارت‌ها و دانش مورد نیاز برای کمک به تحقق توسعه پایدار به کمک ابزارهای تکنولوژیکی نوین برخوردارند.

از سوی دیگر، توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات هم می‌تواند بستر توسعه و هم ابزار توسعه باشد.

رسانه‌های مبتنی بر فناوری‌های نوین، از سویی شیوه‌های تولید و اشاعه محتوی رسانه‌ای را دگرگون ساخته و از سوی دیگر، رسانه‌ها و اشکال تازه‌ای از محتوی رسانه‌ای را پدید آورده است به نحوی که، سرعت و وسعت دامنه انتشار، تنوع، جذابیت و حجم محتوای قابل انتشار توسط رسانه‌ها فراتر از تصور ارباب رسانه‌ها می‌باشد. از این‌رو، نه تنها رسانه‌های نوینی مثل رسانه‌های آنلاین اینترنتی و نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای، از کتاب، مطبوعات، و سینما سبقت

گرفته‌اند و در رقابت با رادیو و تلویزیون، فراگیرترین و اثربخش‌ترین ابزارهای انتشار محتوی و اطلاع‌رسانی به شمار می‌آیند بلکه با فراگیر شدن فناوری‌های نوظهوری چون سیستم پیام کوتاه^۱، اتاق‌های گفتگوی آنلاین^۲، اجتماعات مجازی آنلاین^۳ و سرگرمی‌های دیجیتال^۴، وسعت و عمق اثرگذاری رسانه‌های مبتنی بر فناوری‌های نوین بر جنبه‌های مختلف زندگی بشر مضاعف شده است.

افزون بر این، شکل دادن به دولت شهروندمدار تعامل‌گرا، دستیابی به توسعه فرهنگ مدنی و تبدیل آحاد جامعه به شهروندان آگاه، مسئول، متعهد و توانمند با شخصیتی منضبط و رشد یافته از مهم‌ترین رسالت‌های رسانه در عرصه توسعه پایدار ملی محسوب می‌گردد، که دستیابی به این اصول تنها با برقراری سطوح بسیار بالایی از امنیت، عدالت و انضباط اجتماعی داوطلبانه، به همراه آزادی عقلانی حاصل می‌شود. لذا با عنایت به تحولات فناورانه اخیر و نیز اهمیت یافتن مسأله توسعه پایدار، می‌توان بیان داشت که رسانه‌های فناوری محور نوین به خاطر کاربردهای مختلف در حوزه‌های خدمات علمی - آموزشی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و ... می‌تواند نقشی مهم در دسترسی جوامع به توسعه پایدار ایفا نماید. بنابراین، تمرکز بر مسأله توسعه پایدار از طریق پرداختن به نقش رسانه‌های مبتنی بر فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی در جامعه (که دربردارنده سرمایه‌های مادی و انسانی بی‌شماری است)، یک الزام قلمداد می‌گردد.

مروری بر ادبیات و پیشینه تجربی موجود و نیز نظریه‌های ارتباطات توسعه حاکی از آن است که مطالعات موجود اغلب نقش رسانه‌های سنتی (رادیو و تلویزیون) را در فرآیند توسعه (و نه توسعه پایدار) بررسی کرده‌اند (*Mozafari, 2015*; *Matani & Hasanpour, 2014*; *Hosseinpour & Aghajani, 2014*). اینکه رسانه‌های نوین از طریق چه سازوکار و ابزارهایی می‌توانند تسهیل در نیل به توسعه پایدار را میسر نمایند، چندان توسط پژوهشگران و محققان این حوزه قرار نگرفته است (*Abbaszadeh & et. al, 2018*). از این‌رو، هدف اصلی این مطالعه، ارزیابی نقش رسانه‌های مبتنی بر فناوری در فرآیند توسعه پایدار بر اساس دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی می‌باشد. به‌علاوه، تحقیقات نشان داده است که حکمرانی خوب نیز می‌تواند در کنار رسانه، بر تحقق اهداف توسعه پایدار تأثیرگذار باشد (*Davis & et. al., 2016*). در نتیجه، دغدغه پژوهش حاضر آن است که نه تنها ارتباط

¹ short message system

² chat rooms

³ online forums

⁴ digital entertainments

رسانه‌های فناوری و توسعه پایدار را مورد بررسی قرار دهد بلکه نقش میانجی حکمرانی خوب و مکانیزم اثرگذاری آن را در این رابطه تحلیل نماید.

مبانی نظری پژوهش

توسعه پایدار

توسعه پایدار، توسعه‌ای است که به موجب آن، هر نسلی آب، هوا، و منابع زمین را حفظ کند به گونه‌ای که در فرآیند توسعه جامعه، مصرف منابع طبیعی و زیست‌محیطی نسل کنونی، سبب کاهش امکان مصرف این منابع توسط نسل‌های آینده نشود. لذا در این نگاه، مفهوم فلسفی توسعه پایدار، مبتنی بر فلسفه عدالت بین نسلی در استفاده از محیط زیست است (Farahanifard, 2000: 44). گزارش برتلند، توسعه پایدار را توسعه‌ای تعریف می‌کند که نیازهای فعلی را بدون کاهش توانایی نسل‌های آینده برای تأمین نیازهایشان، تأمین می‌نماید (Joseph, 2013: 441).

در این گزارش آمده است که: توسعه پایدار دو مفهوم کلیدی در درون خود دارد: مفهوم نیازها و مفهوم محدودیت‌های تحمیل شده بر ظرفیت محیط زیست برای تأمین نیازهای حال و آینده از سوی فناوری و سازمان‌های اجتماعی (که چشم‌اندازی خوش‌بینانه از آینده مشترک ما را نشان می‌دهد) (Baker, 2006: 23). دستور کار^۱ ۲۱، یک برنامه یا معاهده الزام‌آور در خصوص نحوه دستیابی به توسعه پایدار به لحاظ اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی می‌باشد (Liamas-Sanchez & et. al., 2013: 1048). پارادایم توسعه پایدار که در دستور کار ۲۱ تشریح شده است، در حقیقت بر سه پایه و ستون استوار است.

این ستون‌ها عبارتند از "پایداری اقتصادی"، "پایداری اجتماعی" و "پایداری زیست‌محیطی" (Schopfel, 2014: 271). جدول زیر پارادایم توسعه پایدار را در دستور کار ۲۱ نشان می‌دهد.

¹ Agenda 21

جدول ۱: پارادایم توسعه پایدار در دستور کار ۲۱

Table 1: Sustainable Development Paradigm in Agenda 21

معیار (شاخص) <i>Benchmark (Index)</i>	عنصر <i>Element</i>
- رشد - توسعه - بهره‌وری - سرازیر شدن ثروت	پایداری اقتصادی
- برابری - توانمندسازی - قابلیت دسترسی - مشارکت - به اشتراک‌گذاری (شراکت) - هویت فرهنگی - ثبات نهادی	پایداری اجتماعی
- یکپارچگی (تمامیت) اکوسیستم - ظرفیت تحمل - تنوع زیستی	پایداری زیست‌محیطی
- مشارکت سیاسی - مباحثات سیاسی - اطلاعات سیاسی	پایداری سیاسی

(Schapfel, 2014; Niemi and Klingler, 2012)

در مورد اهمیت آموزش در توسعه پایدار، *UNESCO (2007)* تأکید می‌کند که آموزش از این پتانسیل برخوردار است تا نقشی کلیدی در درک چشم‌انداز آینده پایداری که در آن بهبود وضعیت اقتصادی با تنوع فرهنگی، زمین و منابع آن پیوند می‌یابد، ایفا نماید. دستیابی به توسعه پایدار در نهایت به تغییر در رفتار و سبک زندگی افراد جامعه بستگی دارد. برای دستیابی به رفتارهای مطلوب و یا اصلاح رفتارهای موجود، نگرش افراد را می‌توان از طریق آموزش تغییر داد. برخی از صاحب‌نظران نیز معتقدند که آموزش در زمینه توسعه پایدار باید فراتر از تغییر نگرش رفته و هنجارهای اجتماعی و رفتارهای همیشگی را نیز در برنامه‌های خود لحاظ نماید. آموزش، دانش، مهارت‌ها و توانایی‌هایی را در اختیار افراد قرار می‌دهد تا با سهولت بیشتری بتوانند تعامل متقابل مفاهیم مختلف توسعه پایدار را درک نمایند. در واقع، آموزش به سوق دادن افراد به سوی توسعه پایدار کمک می‌کند (*Khalil & et. al, 2013:308*). محققان بر این باورند که برای پیاده‌سازی اثربخش توسعه پایدار، دانشگاه‌ها باید

یک استراتژی مشارکتی^۱ را برای حصول اطمینان از تعهد کامل و پذیرش جامعه در راستای بومی‌سازی توسعه پایدار در پیش بگیرند. لذا نقش دانشگاه، ارزیابی، مستندسازی، هدایت، پایش، و ترویج عوامل تعیین کننده‌ای است که این مدل را به شیوه‌ای موفقیت‌آمیز عملیاتی و اجرایی می‌نماید. چنانچه تحول در آموزش عالی انجام شود، آموزش در زمینه توسعه پایدار به ابزاری توانمندساز برای هدایت قابلیت‌ها و ظرفیت‌های دانشجویان به سوی تحول جامعه تبدیل می‌شود. در نتیجه، دانشگاه‌ها مسئولیت مهمی در آماده‌سازی دانشجویانی که رهبران آینده خواهند بود و بر جامعه و مؤسسات (نهادهای) اثرگذار می‌باشند، بر عهده دارند (Simonneaux and Simonneaux, 2008: 659).

رسانه‌های مبتنی بر فناوری

رسانه ابزاری برای برقراری ارتباط و منبع اطلاعات به‌شمار می‌رود. در واقع رسانه در برگرفته هر آن چیزی است که اطلاعات را میان فرستنده و گیرنده منتقل می‌کند. به‌عنوان نمونه می‌توان به ویدئو، تلویزیون، دی‌اِگِرام‌ها، مطالب چاپی، و برنامه‌های کامپیوتری اشاره کرد. هدف اصلی رسانه، تسهیل در برقراری ارتباط و یادگیری است (Smaldino and Russell, 2008: 9). تحولاتی که عرضه رسانه‌ها رخ داده، به دو عصر قابل تقسیم‌بندی است. در عصر اول رسانه^۲، رسانه‌های سنتی با ویژگی‌های خاص خود محور بحث بودند. عصر دوم رسانه^۳ که در اواسط دهه ۱۹۹۰ شکل گرفت، محوریت بحث به رسانه‌های مبتنی بر فناوری ارتباطات و اطلاعات اختصاص داشت و شاهد رشد فرهنگ استفاده از اینترنت یا فرهنگ رسانه‌ای می‌باشیم. در عصر دوم، رهاسازی مسئولیت‌های اجتماعی فناوری‌های نوین (یا برعکس)، بازاندیشی در مورد معنای فناوری‌های قدیمی برای فرآیندهای اجتماعی را ترغیب می‌کند. واژه رسانه به‌طور سنتی بر رسانه‌های جمعی^۴ تمرکز داشت (Holmes, 2005: 8). در عصر چندرسانه‌ای‌ها، سیستم‌های ارتباطی جدیدی ارائه شده است که مبتنی بر یکپارچگی، شبکه‌سازی، و دیجیتالی شدن ابزارهای ارتباطی متعدد می‌باشد. تنها در درون چنین سیستم یکپارچه‌ای، پیام‌ها قابلیت انتقال و اجتماعی شدن^۵ را می‌یابد. از منظر جامعه، ارتباطات

¹ partnership strategy

² first media age

³ second media age

⁴ mass media

⁵ socialization

الکترونیکی^۱ (چاچی، سمعی - بصری یا مبتنی بر کامپیوتر^۲) نیز ارتباطات است. گر چه هنوز هم ارتباطات غیر الکترونیکی وجود دارد، اما به‌طور فزاینده‌ای در حال از دست دادن جایگاه خود هستند. در راستای ارائه ساختاری متجانس از ارتباطات رسانه‌ای، اینترنت، آزادی دموکراتیک و نامحدودی را برای جستجو و بهره‌برداری از اطلاعات، برقراری ارتباط با هزاران نفر از اعضای جامعه و به‌طور همزمان تشکیل جوامع مجازی فراهم آورده است. در مقایسه با سایر رسانه‌های سنتی، ماهیت دموکراتیک اینترنت ریشه در ساختارهای فنی غیر متمرکز آن دارد. پیام‌ها، تصاویر و صداها در اینترنت همیشه به شکلی پراکنده و از طریق مسیرهای متعدد ارسال می‌گردد. اطلاعات همواره در حال جابه‌جایی بوده و در این جریان پرنوسان، مدام رمزگذاری شده و مجدداً کشف رمز می‌شوند. به همین دلیل، اینترنت را نمی‌توان از نظر تکنیکی (از طریق هکرها یا برنامه‌ها) یا سیاسی (توسط دولت‌ها یا شرکت‌ها) کنترل نمود. در قرن ۲۱، اینترنت به یک ابزار فنی فاقد محدودیت برای نوسازی یک محیط عمومی تبدیل شده است. جدول زیر نشان می‌دهد که در عصر دوم رسانه‌ای، فضای عمومی جامعه یک جریان دو طرفه را می‌طلبد که در عصر ارتباطات یک‌طرفه رسانه‌ای، نادیده گرفته شده بود (Holmes, 2005: 10).

جدول ۲: تفاوت بین عصر اول و دوم رسانه

Table 2: The Difference between the First and Second Age of Media

عصر اول رسانه (سخن‌پراکنی)	عصر دوم رسانه (تعاملی)
<i>The First Era of Media (Dissemination)</i>	<i>The Second Age of Media (Interactive)</i>
متمرکز (تعداد اندکی با تعداد زیادی صحبت می‌کنند)	غیر متمرکز (افراد زیادی با افراد زیادی صحبت می‌کنند)
ارتباطات یک‌طرفه	ارتباطات دوطرفه
مهیاسازی شرایط برای کنترل دولتی	گریز از کنترل دولتی
ابزاری برای قشر بندی و نابرابری	دموکراتیک سازی: تسهیل شهروند جهانی
مشارکت‌کنندگان پراکنده هستند	مشارکت‌کنندگان در راستای حفظ موجودیت و فردیت خود تلاش می‌کنند
بر آگاهی اثر می‌گذارد	بر تجربه افراد از فضا و زمان اثر می‌گذارد

(Holmes, 2005; 10)

¹ electronically-based communication

² computer-mediated

اینترنت و فناوری‌های تعاملی به‌طور عام، خود را در زندگی روزمره افرادی جای داده‌اند که در جوامع اطلاعاتی زندگی می‌نمایند. در فیلم، رادیو و تلویزیون، تعداد اندکی از تولیدکنندگان محتوی، اطلاعات را به تعداد زیادی از مخاطبان ارسال می‌کنند. با معرفی ابرشاهراه^۱ اطلاعاتی و یکپارچگی فناوری ماهواره با تلویزیون، کامپیوترها و تلفن، به جای مدل رسانه‌های سخن‌پراکنی سنتی که دارای محدودیت‌های فنی شدیدی نیز بود، سیستمی متشکل از تولیدکنندگان/توزیع‌کنندگان/مشتریان متعدد برای ایجاد ارتباطاتی فاقد محدودیت ایجاد شد. لذا عصر دوم رسانه‌های جمعی، افق پیش روی صنعت رسانه می‌باشد (Holmes, 2005:51). در این عصر، رسانه‌های نوین در کانون توجه قرار دارند. در یک تعریف رسانه‌های نوین به منزله فناوری‌های ارتباطی دیجیتالی جدیدی هستند که دربرگیرنده اینترنت و شبکه‌های پهن باند^۲ (خدمات داده‌ای با ظرفیت بالا و سریع)، شبکه‌های مخابراتی پیشرفته (ارائه خدماتی از قبیل تلفن‌های موبایل دیجیتالی، شبکه موبایلی نسل سوم، تلفن ویدئویی)، و رسانه‌های سخن‌پراکنی دیجیتالی (تلویزیون دیجیتالی) می‌باشد. اینترنت، یک شبکه الکترونیکی از شبکه‌ها می‌باشد که افراد و اطلاعات را از طریق کامپیوترها و سایر دستگاه‌های دیجیتالی به یکدیگر متصل کرده و ارتباطات فرد به فرد و بازیابی اطلاعات را میسر می‌سازد. یکی از عناصر مهم فناوری‌های دیجیتالی، همگرایی^۳ است به نحوی که اطلاعات به‌صورت دیجیتالی ذخیره و منتقل می‌شود و می‌توان آن را در دستگاه‌های جداگانه‌ای به اشتراک گذاشت. یکی دیگر از عناصر حیاتی برای درک اینترنت، انتشار^۴ است. انتشار فرآیندی است که در آن یک نوآوری از طریق کانال‌های مشخصی در طول زمان در میان اعضاء یک سیستم اجتماعی منتقل می‌شود. بدیهی است نوآوری‌هایی که از نظر افراد سودمندتر، سازگارتر و دارای ارزش افزوده بالاتری باشد، نرخ پذیرش سریع‌تری خواهند داشت (Ann Mei & et. al., 2010; 144). رسانه‌های مبتنی بر فناوری در نتیجه تکامل تدریجی پلتفرم وب^۵ شکل گرفت. وب ۲ به گونه‌ای وبسایت اشاره دارد که افراد از طریق آن می‌توانند اطلاعات را به شکل دلخواه بازیابی، به اشتراک‌گذاری، ذخیره و نگارش کنند. فناوری‌های وب ۲ دربرگیرنده فناوری‌های اساسی اینترنت برای انتشار صفحات ایستای وب^۶ در صفحه اول شبکه گسترده

¹ superhighway

² broadband networks

³ convergence

⁴ diffusion

⁵ web 2.0 platform

⁶ static web pages

جهانی (مثل HTML و زبان‌های برنامه‌نویسی) و ابزارها و فناوری‌های دیگری برای ایجاد محیط پویای وب^۱ (مثل RSS و AJAX) جهت تسهیل در تعامل و همکاری کاربر می‌باشد. فناوری‌های مربوط به رسانه‌های نوین متشکل از طیف گسترده‌ای از ابزارها و فناوری‌ها از قبیل سایت‌های رسانه‌های اشتراکی^۲، وبلاگ/میکروبلگ‌ها^۳، جوامع مجازی/آنلاین، سایت شبکه‌های اجتماعی، سایت‌های نشانه‌گذاری اجتماعی^۴ و دنیای مجازی^۵ است (Engai & et., 2015: 782). این ابزارها شیوه‌های مختلفی را برای تعامل افراد با یکدیگر و به اشتراک‌گذاری دانش و اطلاعات با دوستان و عموم مردم فراهم می‌آورند. انگای و همکاران (۲۰۱۵)، چارچوبی را برای طبقه‌بندی ابزارها از طریق سطح تعامل در آنها ارائه کردند به نحوی که تعامل یک پیشران (محرک) اساسی برای شکل‌گیری یک جامعه اجتماعی به شمار می‌رود. در خصوص شدت تعامل می‌توان اظهار داشت که سایت‌های رسانه‌های اشتراکی که به افراد امکان به اشتراک‌گذاری ویدئو و فیلم با عموم افراد یا گروه‌های منتخب افراد را می‌دهد، دارای ضعیف‌ترین سطح تعامل می‌باشد در حالیکه دنیای مجازی که به افراد امکان برقراری تعامل مستقیم در محیط‌های شبیه‌سازی شده را می‌دهد، دارای قوی‌ترین سطح تعامل می‌باشد. سایر ابزارها در درون این پیوستار جای می‌گیرند. جدول زیر ابزارهای مربوط به هر گروه از فناوری‌های رسانه‌ای و کاربردهای بالقوه آنها را به‌طور خلاصه نشان می‌دهد.

جدول ۳: ابزارها و فناوری‌های مربوط به رسانه‌های نوین

Table 3: Tools and Technologies Related to New Media

حوزه‌های کاربرد	گروه‌های ابزارها/فناوری‌ها	سطح تعامل
Areas of Application	Groups of Tools/Technologies	Level of Interaction
- ارتباطات سازمانی - آموزش و تعلیم و تربیت	سایت‌های رسانه‌های اشتراکی: به کاربران اجازه می‌دهند تا محتوای چندرسانه‌ای را بارگذاری و سازماندهی کرده و با افراد و یا جوامع منتخب به اشتراک بگذارند (مثل اینستاگرام، یوتیوب، فلیکر ^۷ ، فلیکر ^۷ ، ویمو ^۶)	ضعیف‌ترین

¹ dynamic web environment² media sharing sites³ blogs/microblogs⁴ social bookmarking sites⁵ virtual worlds⁶ driver⁷ Flickr

حوزه‌های کاربرد	گروه‌های ابزارها/فناوری‌ها	سطح تعامل
<i>Areas of Application</i>	<i>Groups of Tools/Technologies</i>	<i>Level of Interaction</i>
<ul style="list-style-type: none"> - بازاریابی - مدیریت ارتباط با مشتری - ارتباطات سازمانی - آموزش و تعلیم و تربیت - به اشتراک گذاری دانش - روابط عمومی - بخش بهداشت و درمان 	وبلاگ‌ها/میکرووبلاگ‌ها: به نویسندگان اجازه می‌دهد تا نوشتجات یا اطلاعات خود را در وب ارسال کنند با این امید که افرادی آنها را خواهند خواند (مثل توئیتر، پلورک، ویبو، و تامبلر ^۲)	متوسط
<ul style="list-style-type: none"> - فعالیت‌های همیارانه - آموزش و تعلیم و تربیت 	سایت‌های نشانه‌گذاری اجتماعی: به کاربران اجازه می‌دهد تا به‌طور همیارانه، از برجسب‌ها برای یادداشت نویسی و طبقه‌بندی کردن محتوی وبی که برایشان جالب است، استفاده نمایند (مثل دلیشز، پینترست، دیگ، فوراسکوئر ^۳)	
<ul style="list-style-type: none"> - بازاریابی - مدیریت ارتباط با مشتری - به اشتراک گذاری دانش - فعالیت‌های همیارانه 	جوامع مجازی/آنلاین: به افراد اجازه می‌دهد تا اطلاعات خاص و علایق خود را از طریق ابزارهای تعاملی در یک وبسایت به اشتراک بگذارند (مثل لونلی پلنت، یاهو انسرز ^۴)	
<ul style="list-style-type: none"> - بازاریابی - مدیریت ارتباط با مشتری - ارتباطات سازمانی - آموزش و تعلیم و تربیت 	سایت‌های شبکه‌های اجتماعی: به افراد کمک می‌کند تا روابط اجتماعی میان دوستان و آشنایان ایجاد نمایند (مثل فیس‌بوک، لینکدین، گوگل پلاس ^۵)	
<ul style="list-style-type: none"> - بازاریابی - به اشتراک گذاری دانش - فعالیت‌های همیارانه - بخش بهداشت و درمان 	دنیای مجازی: محیط‌های شبیه‌سازی شده کامپیوتری را در وبسایت‌هایی ارائه کرده تا افراد بتوانند در یک دنیای مجازی زندگی کنند (مثل سکوند لایف، اکتیو ورلد، کانیاوا، انورس، اسمالورلد، تری دات کام، و توپینتی ^۶)	

(Engai & et. al., 2015: 784)

¹ Vimeo

² Twitter, Plurk, Weibo, Tumblr

³ Delicious, Pinterest, Digg, Foursquare

⁴ Lonely Planet, Yahoo Answers

⁵ Facebook, LinkedIn, Google Plus+

⁶ Second Life, Active World, Kaneva, Onverse, SmallWorlds, There.com, Twinity

حکمرانی خوب

حکمرانی فرآیندی است که یک جامعه، تصمیمات مهم را اتخاذ می‌کند، تعیین می‌کند که چه کسانی در امور مربوط به آنها مشارکت داشته باشند، و چگونه پاسخگو باشند. حکمرانی صرفاً در خصوص یک دولت یا تعامل سازمان‌های اجتماعی، و نحوه ارتباطات آنها با شهروندان نیست، بلکه با توانایی یک دولت برای ارائه خدمات به شهروندان و سایر بازیگران و نیز شیوه‌ای که فعالیت‌های عمومی انجام می‌شود، منابع عمومی مدیریت می‌شود و قدرت‌های نظارتی عمومی به کار گرفته می‌شود، ارتباط دارد (Singh and Kiran, 2015; 171). برنامه عمران سازمان ملل و تا حدودی صندوق بین‌المللی پول، سیاستی به نام حکمرانی خوب را به‌عنوان کلید معمای توسعه مطرح نمودند. بر اساس تعریف برنامه عمران سازمان ملل، حکمرانی خوب عبارتست از مدیریت امور عمومی بر اساس حاکمیت قانون، دستگاه قضایی کارآمد و عادلانه و مشارکت گسترده مردم در فرآیند حکومت‌داری. بانک جهانی حکمرانی خوب را بر اساس شش ویژگی تعریف می‌کند: صدا و پاسخگویی، بی‌ثباتی سیاسی و خشونت، اثربخشی دولت (کارآمدی دولت در انجام وظایف محوله)، بار مالی ناشی از مقررات (مقررات اضافی و هزینه‌های آن)، فساد و حاکمیت قانون. در این تعریف، هر اندازه ویژگی‌های مثبت مانند حاکمیت قانون، پاسخگویی، و اثربخشی دولت در یک جامعه بیشتر و فساد، مقررات اضافی، و بی‌ثباتی سیاسی و خشونت کمتر باشد، حکمرانی در آن جامعه برای نیل به توسعه اقتصادی مناسب‌تر خواهد بود (Meydari, 1996:265). وان دوورن (۲۰۱۱)، در بررسی اصول حکمرانی خوب، هفت توصیف از این مفهوم را ارائه کرد که چهار توصیف توسط سازمان‌های بین‌المللی شامل اتحادیه اروپا، سازمان همکاری اقتصادی و توسعه^۱ (OECD)، بانک جهانی^۲، و سازمان ملل^۳ مطرح شده بود. این نهادها، استانداردها را تعیین می‌کنند و سایر سازمان‌ها نیز از اصول حکمرانی خوب که این نهادها تعیین کرده‌اند، استفاده می‌نمایند، لذا این اصول در سرتاسر دنیا ملاک عمل قرار گرفته‌اند. سه توصیف دیگر توسط محققانی همچون (Hyden, Court, and Mease (2001)، (Smith (2007) و (Weiss (2000) ارائه شده بود. بر این اساس، چنانچه معنی مشترکی برای حکمرانی خوب یا مجموعه‌ای از ارزش‌های محوری مشترک وجود داشته باشد، این هفت توصیف باید آنها را در برگیرد. هر یک از این محققان یا سازمان‌ها، ویژگی‌ها یا اصول متعددی را فهرست کرده‌اند که مربوط به

¹ Organisation for Economic Co-operation and Development

² World bank

³ United nations

فرآیند تعیین، کاربرد، و اجرای قوانین است. همان‌طور که در جدول زیر ملاحظه می‌شود، همگرایی قابل ملاحظه‌ای میان اصول پنج‌گانه حکمرانی خوب (یعنی پاسخگویی، اثربخشی و کارایی، شفافیت و گشودگی، مشارکت و حاکمیت قانون) وجود دارد. وجود ویژگی‌های مشترک بدان معناست که معنی مشترکی از حکمرانی خوب وجود دارد. در ادامه هر یک از این اصول مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

جدول ۴: اصول حکمرانی خوب

Table 4: Principles of Good Governance

بانک جهانی	سازمان ملل	OECD	اتحادیه اروپا	
World Bank	United Nations	OECD	European Union	
				مشارکت در تصمیم‌گیری
*	*		*	جامعه مدنی: مشارکت
		*	*	دولت: مشارکت در فرآیند سیاسی
	*			جامعه مدنی: سازماندهی می‌شود
				اثربخشی و کارایی دولت (ظرفیت)
	*	*	*	دولت: اثربخشی سیاست‌ها
	*			دولت: کارایی (استفاده بهینه و مناسب از منابع)
*				دولت: طراحی سیاست‌های خدمات عمومی و توانایی پیاده‌سازی
	*			دولت: حمایت از حقوق بشر
*				دولت: کیفیت خدمات عمومی
*				دولت: کیفیت خدمات عمرانی
			*	دولت: انسجام سیاست و اجرا
	*			دولت: تصمیم‌گیری اجماع‌گرایانه ^۱
				حاکمیت قانون
		*		قضایی: برابری قبل از اعمال قانون
		*	*	قضایی: مساوات
	*	*		قضایی: آزادی بیان و انجمن‌ها
*				قضایی: حاکمیت قانون
		*		قضایی: استقلال

¹ Consensus-oriented

بانک جهانی	سازمان ملل	OECD	اتحادیه اروپا	
World Bank	United Nations	OECD	European Union	
		*		قضایی: چارچوب‌های قانونی منصفانه
*				قضایی: رسانه‌های آزاد
*				جامعه مدنی: اعتماد داشتن و پایبند بودن به قوانین در جامعه
				پاسخگویی
	*	*		دولت: پاسخگو
	*			دولت: پاسخگو بودن به تمامی ذینفعان
			*	دولت: پاسخگویی اجرایی
*			*	دولت: پاسخگویی مجلس قانونگذاری
	*			جامعه مدنی: پاسخگو
	*			بخش خصوصی: پاسخگو
				شفافیت
	*			دولت: جریان آزادانه اطلاعات
	*			دولت: اطلاعات مستقیماً قابل دسترسی
	*			دولت: اطلاعات قابل فهم
		*	*	دولت: شفافیت، تصمیم‌گیری به شیوه‌های آشکار و علنی (گشوده)
				نبود فساد
*		*		جامعه: نبود فساد کوچک و بزرگ
*			*	دولت: استقلال خدمات عمرانی از فشارهای سیاسی
	*			سیاست: نیروی پلیس فسادناپذیر
				الزامات اجتماعی
*				جامعه: ثبات سیاسی/نبود خشونت سیاسی و تروریسم
	*			جامعه: مشارکت - هیچ گروهی نباید احساس کند کنار گذاشته می‌شود
				دولت و بخش خصوصی
*				دولت: سیاست‌ها و قوانینی که اجازه توسعه بخش خصوصی را می‌دهد

(Van Doorn, 2011:317)

توسعه فرضیه‌ها و مدل مفهومی پژوهش

صاحب‌نظران بر این ایده اتفاق نظر دارند که رسانه‌های اطلاعاتی نقشی حیاتی در پیشرفت‌های تحصیلی، اقتصادی و اجتماعی ایفا می‌کنند. از منظر اقتصادی، فعالان اقتصادی نیازمند اطلاعات صحیح و به موقع برای تخصیص منابع به شکلی کارآمدتر هستند. سرمایه‌گذاران و سایر گروه‌ها، نقش نظارت حاکمیتی را از رسانه‌ها طلب می‌نمایند. رسانه‌های آزاد و مستقل می‌توانند اطلاعات مورد نیاز را فراهم آورده و بر فرآیند توسعه سیاست اقتصادی که منجر به اتخاذ سیاست‌های اقتصادی اثربخش‌تر می‌شود، اعمال نظارت کنند. از منظر اجتماعی، برای اینکه توسعه، پایدار باشد، شهروندان باید فعالانه در تصمیماتی که سرنوشت آنها را شکل می‌دهد، مشارکت نمایند. رسانه‌های آزاد و مستقل، اطلاعات مناسب و به موقعی را در اختیار شهروندان قرار می‌دهند و به آنها اجازه می‌دهند تا رفتار خود را تغییر دهند و استانداردهای اجتماعی بالاتری برای جامعه مطالبه نمایند (Mädif, 2014:34).

رسانه‌ها و فناوری اغلب در برنامه‌های آموزشی و بویژه در آموزش‌های غیر رسمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. استفاده از رسانه‌ها و فناوری‌های مربوطه در برنامه‌های یادگیری می‌تواند منجر به یادگیری تعاملی گردد که در آن یادگیرندگان می‌توانند مهارت‌ها و چشم‌اندازهای جدیدی را در راستای بهبود کیفیت زندگی خود، از طریق رسانه‌های مبتنی بر فناوری بیاموزند (Rachmiati and Maulana, 2015:267). بعد زیست‌محیطی توسعه نیز، به توسعه آگاهی افراد جامعه نسبت به منابع، آسیب‌پذیری محیط فیزیکی، و نحوه اثرگذاری فعالیت‌ها و تصمیمات بشر بر آنها می‌پردازد و در عین حال، دغدغه‌های زیست‌محیطی در فرآیند توسعه سیاست‌های اجتماعی و اقتصادی دارد (Biasutti and Frate, 2016: 5). در این زمینه، نقش رسانه‌ها از دو منظر قابل تأمل است. اول اینکه، مواد مورد استفاده در زنجیره تولید رسانه‌های فناوری محور می‌تواند اثراتی منفی بر کشورهای در حال توسعه داشته باشد. تلفن‌های هوشمند، تلویزیون‌ها و کامپیوترها نیازمند استفاده از مواد کمیابی همچون طلا، سنگ قلع، و تنگستن هستند که از عملیات معدنی استخراج می‌گردد. استفاده گسترده از شبکه‌های اجتماعی همچون فیس‌بوک، و موتورهای جستجویی مثل گوگل، نیازمند استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر است. دوم اینکه، درک محیط زیست به میزان زیادی تحت تأثیر رسانه‌ها قرار دارد. با توجه به اینکه رسانه‌ها نوعی آموزشی غیر رسمی را در بر دارند، آنها بر نحوه تعریف و واکنش افراد نسبت به سیستم‌های زیستی در سطوح چندگانه اثر می‌گذارند (Lopez, 2015; 301). در رابطه با رسانه‌های مبتنی بر فناوری می‌توان به طبقه‌بندی ارائه شده توسط Rosen & et. al. (2013) اشاره کرد که پنج‌گونه رسانه‌های فناوری محور شامل

تلفن‌های هوشمند، رسانه‌های اجتماعی، جستجوی اینترنتی، پست الکترونیکی، و رسانه‌های به اشتراک‌گذاری محتوی را مطرح کرده‌اند. در تحقیقاتی که توسط بادت (۲۰۰۵)، ملکوت (۲۰۰۷)، جاروارد (۲۰۱۱)، اچایی (۲۰۱۳) و فتحی و مطلق (۱۳۸۹)، به انجام رسیده، به‌طور مشخص تصریح شده است که رسانه‌ها قادرند فرآیند توسعه پایدار را تسهیل و تسریع نمایند. به‌عنوان مثال، *Melkote (2007)* به بررسی نقش رسانه‌های ارتباطی در توسعه کشورهای جهان سوم پرداخت. بر اساس یافته‌ها، رسانه‌هایی که قبلاً مورد استفاده قرار گرفته یا در آینده استفاده خواهند شد، از توسعه پایدار حمایت می‌نمایند. عباس‌زاده و همکاران (۲۰۱۸)، به شناسایی مطالعات موجود در زمینه رابطه میان رسانه‌های فناوری محور و توسعه پرداختند. محققان با استفاده از تکنیک نگاشت سیستماتیک ادبیات، ۱۹۶ مطالعه انجام شده طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷ را شناسایی و از نظر تمرکز، نوع پژوهش و روش تحقیق آنها را طبقه‌بندی نمودند. بر اساس یافته‌ها، توسعه اجتماعی با ۵۴ مقاله و ارتباطات با ۳۴ مقاله، عمده‌ترین محور تمرکز محققان بود. در واقع، پیشینه بیش از سایر ابعاد توسعه (اقتصادی، سیاسی، زیست‌محیطی) بر توسعه اجتماعی تأکید داشته و تأثیر رسانه‌های نوین را بر بعد توسعه اجتماعی مورد بررسی قرار داده‌اند. *Al-Mulla & et. al. (2022)* بر توسعه استراتژی‌های تغییر رفتار افراد نسبت به پایداری با استفاده از آموزش برای پایداری، طراحی فراگیر، رسانه‌های دیجیتال و روش‌های بازی‌سازی تمرکز کردند. برای این منظور، ابتدا یک نظرسنجی برای درک دانش، آگاهی، و پاسخ‌های یک بخش نماینده از جامعه در دوحه، قطر در مورد مسائل، نگرانی‌ها و مشکلات پایداری انجام شد. سپس یک آزمایش اجتماعی از طریق حساب رسانه‌های اجتماعی به منظور افزایش دانش، آگاهی، مهارت‌ها و اقدامات مردم برای زندگی پایدار انجام شد. این مطالعه در میان جوانان تحصیل کرده در سطح کالج انجام شد. در نتیجه اجرای کمپین رسانه‌های اجتماعی، ۴۹٪ از دنبال‌کنندگان اطلاعات بیشتری در مورد زندگی پایدار کسب کردند و ۲۵٪ حداقل یک عادت پایدار را در دو ماه ایجاد کردند. *De Luca & et. al. (2022)* بیان داشتند که رسانه‌های اجتماعی مبتنی بر فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات (*ICT*)، به‌عنوان کانال‌های جدیدی برای تبادل اطلاعات بین ذینفعان و ایفای نقش در بهبود تعامل ذینفعان عمل می‌کنند. با در نظر گرفتن این جنبه، محققان ویژگی‌های پست‌های رسانه‌های اجتماعی را که منجر به مشارکت بیشتر سهام‌داران در زمینه اروپایی می‌شوند، را بررسی کرده تا تعیین کنند که کدام یک از ۱۷ هدف توسعه پایدار سازمان ملل (*SDGs*) منجر به مشارکت بیشتر ذینفعان می‌شود. توییت‌هایی که شرکت‌ها در سال ۲۰۱۹ در توییت منتشر کردند و همچنین گزارش‌های پایداری منتشر شده را تحلیل کردند. نمونه

نهایی بر اساس ۳۰۴۵ توییت از ۱۷۳ شرکت از صنایع و کشورهای مختلف بود. مشخص شد که ویژگی‌های توییت مانند نوع محتوا (*SDGs*)، استفاده از هشتگ‌ها، وجود پیوند، تعداد کاراکترها، نوع صنعت و کشور یک شرکت به‌طور قابل‌توجهی بر نرخ تعامل ذینفعان تأثیر می‌گذارد. مهمترین *SGD*ها مشارکت برای اهداف، اقدامات آب و هوایی، کاهش نابرابری‌ها، زندگی زیر آب، زندگی در خشکی و برابری جنسیتی است. با این حال، تمامی این مطالعات، رسانه‌های سنتی را مد نظر داشته‌اند و کمتر به نقش رسانه‌های نوین پرداخته‌اند. با توجه به مباحث نظری مطرح شده، گونه‌شناسی مربوط به رسانه‌های فناوری محور و نیز تحقیقات صورت گرفته در زمینه ارتباط میان رسانه و توسعه، می‌توان فرضیه زیر را مبنی بر ارتباط میان رسانه‌های مبتنی بر فناوری با توسعه پایدار مطرح نمود:

H1: با افزایش میزان استفاده دانشجویان از رسانه‌های مبتنی بر فناوری، موافقت آنها با شاخص‌های توسعه پایدار افزایش می‌یابد.

سازمان ملل بر نقش مهم رسانه‌ها در حکمرانی خوب (چیزی که مورد تقاضای تعداد روزافزونی از شهروندان در سرتاسر دنیا می‌باشد) تأکید می‌کند. مردم می‌خواهند تا صدای آنها شنیده شود و نهادها، شفاف، مسئول، صالح و پاسخگو باشند. رسانه‌ها نقشی کلیدی در انتقال اطلاعات مورد نیاز افراد برای مشارکت در تصمیماتی که زندگی آنها را شکل می‌دهد، دارند. بنابراین، می‌توان انتظار داشت که رسانه‌ها تأثیری شگرف و مثبت بر جوامع داشته باشند و استقرار حکمرانی خوب یکی از پیامدهای اساسی آن به شمار می‌رود. تأثیر رسانه‌ها را می‌تواند از منظرهای مختلف مورد توجه قرار داد. به‌عنوان مثال، فساد اثری منفی (بوپژه در افزایش سطح فقر و نابرابری درآمدی) بر جامعه دارد. مطالعات متعددی نشان داده که ارتباط مستحکمی میان وجود رسانه‌های مستقل، آزاد و قدرتمند با کاهش فساد وجود دارد. رسانه‌ها، مقامات دولتی را رصد کرده و دانش رأی‌دهندگان را افزایش می‌دهند و به رأی‌دهندگان اجازه می‌دهند تا در انتخابات، سیاستمداران را ملزم به پاسخگویی نسبت به اقدامات توأم با فساد نمایند. رسانه‌ها می‌توانند ریسک سیاسی را کاهش داده و حکمرانی خوب (شرایطی که برای توسعه اقتصادی پایدار حائز اهمیت است) را ارتقاء دهند (*Mdif, 2014:35*). علاوه بر تأکید سازمان ملل در نقش‌آفرینی رسانه‌ها در فرآیند استقرار حکمرانی خوب، تحقیقات صورت گرفته توسط سرواس^۱ (۲۰۰۹)، سودر^۲ (۲۰۱۰)، دیندار فرکوش (۱۳۹۰)، و حسن‌پور و آقاجانی (۱۳۹۳)، نیز نشان می‌دهد که رسانه‌های سنتی قادرند حکمرانی خوب را در یک

¹ Servaes

² Souder

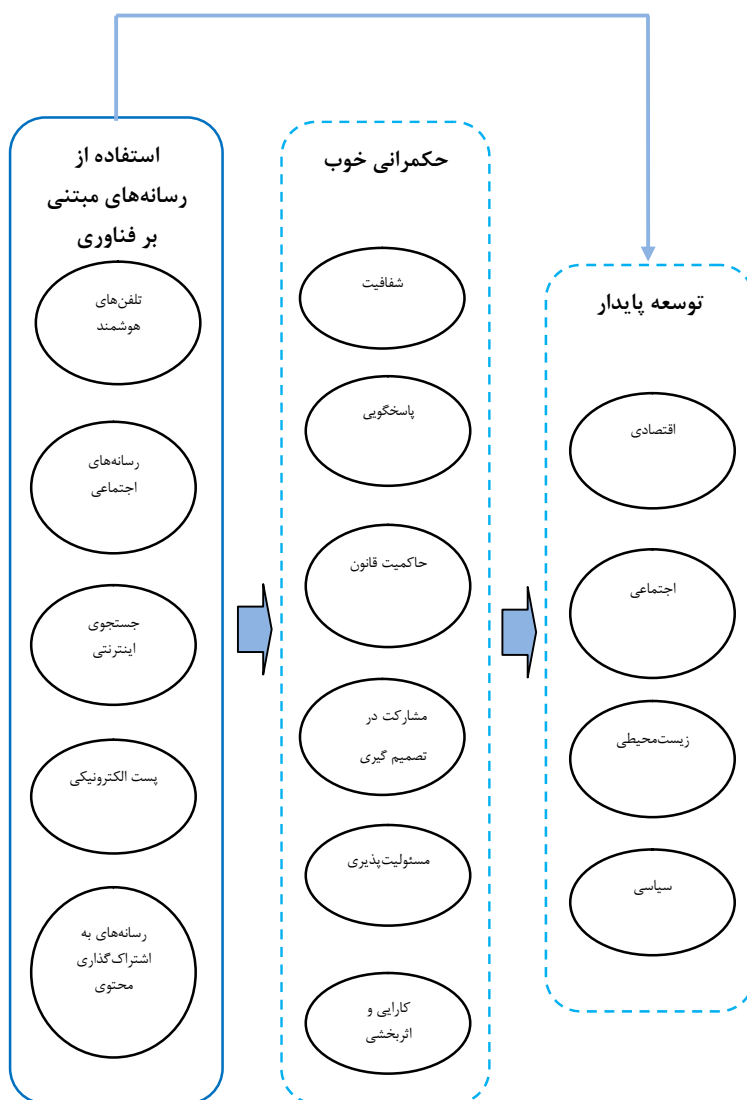
جامعه دامن بزنند. حسین پور و آقاجانی (۱۳۹۳)، به نقش شفاف‌سازی رسانه‌ها در عواملی نظیر کاهش فساد، رشد اقتصادی، فرهنگ‌سازی در جامعه، هویت بخش ملی و تأثیر بر افکار عمومی پرداخته و بیان داشتند که با داشتن اطلاعات کامل و صحیح در این موارد می‌توان به حکمرانی خوب در جامعه رسید. متانی و حسن پور (۱۳۹۳)، مطالعه‌ای را با هدف بررسی تأثیر رسانه‌ها بر ارتقای سطح پاسخگویی سازمان‌های دولتی به انجام رسانیدند. نتایج نشان داد که از بین رسانه‌ها، اثربخشی تلویزیون در ملزم نمودن بخش دولتی به پاسخگویی در قبال عملکرد خود به مراتب مؤثرتر از سایر رسانه‌هاست. باکپین (۲۰۰۹)، به بررسی تجربیات و فعالیت‌های حکمرانی نهادهای رسانه‌ای کشور غنا از طریق مقایسه تجربیات حکمرانی نهادهای رسانه‌ای دولتی و نهادهای رسانه‌ای خصوصی پرداختند. به کمک روش مطالعه موردی مقایسه‌ای روی ۶ نهاد رسانه‌ای (۳ نهاد خصوصی و ۳ نهاد دولتی) و بهره‌گیری از اصول نه‌گانه حکمرانی خوب تیلور، این محققان دریافتند که اصول حکمرانی خوب در هر دو نوع نهادهای رسانه‌ای وجود دارد اما تفاوت‌هایی در ساختارهای حکمرانی مشاهده شد. گوردون و ترامل (۲۰۱۶)، به بررسی این موضوع پرداختند که چگونه سازمان بین‌المللی غیر دولتی زنان^۱ و سازمان‌های چندجانبه‌ای مثل سازمان ملل از رسانه‌های اجتماعی برای توانمندسازی زنان در جامائیکا و برزیل استفاده می‌کنند. با استفاده از داده‌های موجود در صفحات فیس‌بوک سازمان بین‌المللی غیر دولتی زنان و به کمک تحلیل شبکه مشخص شد زنان دارای سابقه اجتماعی - اقتصادی کمتر از طریق رسانه‌های اجتماعی قابل دستیابی نیستند. به علاوه، نتایج حاصل از الگوهای ارتباطی در رسانه‌های اجتماعی بیانگر آن است که رسانه‌های اجتماعی، روش‌های غیر متمرکزی را برای مشارکت در جوامع محلی ارائه می‌دهد. به اعتقاد سرواس (۲۰۰۹)، جریان آزاد و متوازن اطلاعات در یک جامعه مدنی فعال و مشارکت‌کننده، از طریق رسانه‌های مستقل و دولت شفاف، از اهمیت زیادی برخوردار است. به زعم وی، ارتباطات نقشی حیاتی در بهبود حاکمیت در کشورهای در حال توسعه ایفا می‌نماید. با این وجود، این دسته از مطالعات نیز عمدتاً بر رسانه‌های سنتی تمرکز داشته‌اند. بر این اساس، می‌توان فرضیه دوم مبنی بر وجود ارتباط میان رشد رسانه‌های فناوری محور و استقرار مکانیزم‌های حکمرانی خوب را به صورت زیر ارائه نمود:

H2: با افزایش میزان استفاده دانشجویان از رسانه‌های مبتنی بر فناوری، موافقت آنان با شاخص‌های حکمرانی خوب (ادراک از حکمرانی خوب) افزایش می‌یابد.

¹ International Women Non-Governmental Organizations

یکی از موضوعاتی که بانک جهانی در زمینه توسعه پایدار ارائه نموده است، مسأله حکمرانی خوب است. حکمرانی خوب بر این اصل استوار است که حکومت‌ها به جای آنکه به تنهایی مسئولیت اداره جامعه را در تمامی سطوح بر عهده بگیرند، باید در کنار شهروندان، بخش خصوصی و نهادهای مردمی به‌عنوان یکی از نهادها یا عوامل مسئول اداره جامعه محسوب شوند (Davis & et. al., 2016). با چنین تعبیری، حکومت نقش تسهیل‌کننده و زمینه‌ساز توسعه جامعه را ایفا می‌کند و با ورود جامعه مدنی به عرصه تصمیم‌گیری، جریان اداره کشور از یک نظام اقتدارگرا و آمرانه به یک نظام مشارکتی و مردم‌سالار تبدیل خواهد شد. حکمرانی خوب با تأکید بر شفافیت، پاسخگویی، قانون‌محوری و کارایی، سبب می‌شود مدیریت منابع مختلف به شکل مناسب در راستای نیل به اهداف توسعه پایدار صورت گیرد. تأکید حکمرانی خوب بر مشارکت عمومی در شناسایی نقاط ضعف و قوت سیاست‌های توسعه‌ای دولت، در دستیابی به اصل پایداری حائز اهمیت می‌باشد. حکمرانی خوب با تکیه بر نظام قضایی بی‌طرف و بر بنیان قانون، سرعت و دقت در اجرای سیاست‌های توسعه‌محور را فراهم می‌آورد و منجر به تقویت فضایی مطلوب جهت رشد اقتصادی، افزایش سطح درآمد جامعه، گسترش عدالت اجتماعی و تقویت آزادی‌های مدنی می‌شود (Van Doeveren, 2011). بر اساس تحقیقات تجربی انجام شده توسط دیویس (۲۰۱۶) و وان دوورن (۲۰۱۱)، استقرار حکمرانی خوب در جامعه منجر به دستیابی سریعتر به توسعه پایدار می‌گردد. مظفری (۱۳۹۴)، با استفاده از تبیین تئوریک، به بررسی نقش رسانه‌های جمعی در زمینه‌های افزایش مشارکت زنان در فرایند توسعه پایدار، با رویکرد توانمندسازی به‌ارایه راهکار پرداخت. به باور نگارنده، نگاه ویژه به زنان، در راستای توانمندسازی این پیکره مهم اجتماع، باعث بالا رفتن قدرت خودتکایی، قدرت انتخاب، توانایی مبارزه برای کسب حق و حقوق، استقلال، حق تصمیم‌گیری، آگاهی و توانایی مدیریت منابع مادی و غیر مادی و ... خواهد شد. دیویس (۲۰۱۶)، به کمک داده‌های پانلی بانک جهانی نشان دادند که حکمرانی خوب و توسعه انسانی مسائلی مهم و کلیدی در آفریقای جنوبی به شمار می‌روند. یافته‌ها بیانگر آن بود که رابطه معنی‌داری میان شاخص‌های حکمرانی خوب (حق اظهار نظر و پاسخگویی، ثبات سیاسی و نبود خشونت، اثربخشی دولت، کیفیت قوانین و مقررات، حاکمیت قانون، کنترل فساد) و توسعه انسانی می‌باشد. بر اساس بحث فوق، فرضیه سوم به شرح ذیل پیشنهاد می‌شود:

H3: با افزایش موافقت دانشجویان با شاخص‌های حکمرانی خوب، موافقت آنها با شاخص‌های توسعه پایدار افزایش می‌یابد.

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش (اقتباس از پیشینه پژوهش)

Figure 1: The Conceptual Model of the Research (Adapted From the Background of the Research)

روش‌شناسی پژوهش

از منظر فلسفه پژوهش، نوع نگاه به مسأله توسعه پایدار و عوامل مرتبط با آن، از نوع اثبات‌گرا (اصالت محیط) است چرا که محقق بر عوامل مرتبط با توسعه پایدار تأکید دارد و در عرصه عمل، از مآخذ کمی گردآوری داده، برای پاسخگویی به سؤالات پژوهش استفاده می‌نماید. همچنین، با توجه به اینکه جهان‌بینی فلسفی اتخاذ شده توسط پژوهشگر از نوع اثبات‌گرا (پوزیتیویسم) بوده است، لذا برای مطالعه عوامل مرتبط با توسعه پایدار از رویکرد قیاس استفاده می‌گردد. همچنین، استراتژی پیمایش جهت بررسی روابط علی میان توسعه پایدار و عوامل مرتبط با آن در پیش گرفته شد. جامعه آماری در این تحقیق، شامل دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران می‌باشد. این دانشجویان کسانی هستند که در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ در دانشگاه تهران و در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مشغول به تحصیل بوده‌اند. بر اساس گزارش معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران، در آن سال ۱۷۸۵۳ نفر در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در حال تحصیل بودند. از آنجا که در این پژوهش، واریانس جامعه آماری نامعلوم می‌باشد، انجام یک مطالعه مقدماتی بر روی گروهی از افراد جامعه به منظور برآورد واریانس نمونه اولیه ضرورت دارد. لذا جهت تعیین حجم نمونه، یک مطالعه مقدماتی با توزیع پرسشنامه بین ۵۰ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران انجام گرفت. انحراف معیار این نمونه ۵۰ تایی محاسبه شد و با این انحراف معیار (۰.۲۴۳)، تعداد نمونه با استفاده از فرمول کوکران برابر با ۳۶۷ به دست آمد. در نهایت با توجه به اینکه معمولاً تعدادی از پرسشنامه‌ها تکمیل نمی‌شود یا ناقص تکمیل می‌شوند، لذا حجم نمونه برابر ۴۷۰ در نظر گرفته شد و در نهایت ۴۵۰ پرسشنامه به‌طور کامل تکمیل شده و مبنای تحلیل قرار گرفت. پرسشنامه نهایی شده (که از روایی و پایایی مناسب برخوردار بود) به تعداد تکثیر گردیده و به کمک نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبی (یا متناسب با حجم) و طی مدت ۲ ماه در ساعات مختلف شبانه‌روز (هشت صبح تا پنج بعد از ظهر) در دانشکده‌های مختلف دانشگاه تهران نسبت به پرسش از دانشجویان تحصیلات تکمیلی اقدام گردید. ابزار گردآوری داده‌ها در این تحقیق پرسشنامه‌ای استاندارد بود. پرسش‌ها بر اساس ادبیات پژوهش برای سازه‌های رسانه‌های مبتنی بر فناوری، توانمندسازی، حکمرانی خوب و توسعه پایدار در نظر گرفته شد. پیشینه مربوط به کلیه این مقیاس‌ها نیز در این جدول ذکر گردیده است. این پرسشنامه در مجموع در برگیرنده ۸۲ پرسش بود. سؤال‌های مربوط به رسانه‌های مبتنی بر فناوری از مطالعه روزن و همکاران (۲۰۱۳)، سؤالات مربوط به متغیر توسعه پایدار از مطالعه *Brennan (2013)*، *Biasutti and Frate (2016)*

مطالعه (2016) *Yousaf & et. al.* اقتباس شده است. برای همه سؤال‌ها از طیف لیکرت ۶ نقطه‌ای بهره گرفته شد.

جدول ۵: مقیاس‌های در نظر گرفته شده برای اندازه‌گیری سازه‌های مدل پیشنهادی

Table 5: Scales Considered to Measure the Constructs of the Proposed Model

متغیر	مولفه	شاخص	بار عاملی	میانگین واریانس استخراج شده	آلفا
Construct	Dimension	Items	Factor Loading	AVE	α
الکترونیکی پست	الکترونیکی پست	ارسال، دریافت و خواندن نامه‌های الکترونیکی (به استثنای هرزنامه‌ها یا نامه‌های ناخواسته)	۰/۵۸	۰/۷۱۱	۰/۸۰۶
		چک کردن پست الکترونیکی شخصی	۰/۵۹		
		چک کردن پست الکترونیکی کاری یا دانشگاهی	۰/۴۹		
		ارسال یا دریافت فایل از طریق پست الکترونیکی	۰/۵۱		
تلفن همراه	تلفن همراه	ارسال و دریافت پیام‌های متنی در تلفن همراه	۰/۶۸	۰/۸۰۱	۰/۸۷۷
		انجام و دریافت مکالمات از طریق تلفن همراه	۰/۶۱		
		چک کردن پیام‌های متنی در تلفن همراه	۰/۸۰		
		خواندن نامه‌های الکترونیکی از طریق تلفن همراه	۰/۵۷		
		چک کردن خبرها از طریق تلفن همراه	۰/۵۹		
		استفاده از اپلیکیشن‌ها برای اهداف مختلف در تلفن همراه	۰/۶۵		
		جستجوی اطلاعات با تلفن همراه	۰/۷۲		
رسانه‌های اشتراکی (به اشتراک گذاری محتوی)	رسانه‌های اشتراکی (به اشتراک گذاری محتوی)	مشاهده برنامه‌های تلویزیونی، فیلم‌های سینمایی، و غیره از طریق رایانه	۰/۷۳	۰/۶۸۹	۰/۸۲۷
		مشاهده ویدئو کلیپ از طریق رایانه	۰/۵۷		
		دانلود فایل‌های رسانه‌ای سایر افراد از طریق رایانه	۰/۵۴		
		به اشتراک گذاری فایل‌های شخصی از طریق رایانه	۰/۶۵		
جستجوی اینترنتی	جستجوی اینترنتی برای اخبار از طریق دستگاه‌های مختلف (تلفن هوشمند، لب‌تاپ، تبلت و ...)	۰/۵۶	۰/۷۹۹	۰/۹۳۷	

متغیر	مولفه	شاخص	بار عاملی	میانگین واریانس استخراج شده	آلفا
<i>Construct</i>	<i>Dimension</i>	<i>Items</i>	<i>Factor Loading</i>	<i>AVE</i>	α
		جستجو در اینترنت برای کسب اطلاعات از طریق دستگاه‌های مختلف (تلفن هوشمند، لب تاپ، تبلت و ...)	۰/۹۱		
		جستجو در اینترنت برای ویدئوها از طریق دستگاه‌های مختلف (تلفن هوشمند، لب تاپ، تبلت و ...)	۰/۸۱		
		جستجو در اینترنت برای تصاویر یا عکس‌ها از طریق دستگاه‌های مختلف (تلفن هوشمند، لب تاپ، تبلت و ...)	۰/۵۳		
استفاده از رسانه‌های اجتماعی		چک کردن صفحه فیس‌بوک یا سایر شبکه‌های اجتماعی	۰/۷۶	۰/۸۴۵	۰/۹۱۸
		چک کردن صفحه فیس بوک یا سایر شبکه‌های اجتماعی از طریق تلفن هوشمند	۰/۷۳		
		چک کردن صفحه فیس‌بوک یا سایر شبکه‌های اجتماعی در محل کار یا دانشگاه	۰/۶۱		
		به روز کردن وضعیت خود در شبکه‌های اجتماعی	۰/۵۴		
		گذاشتن فیلم و عکس در صفحه شخصی خود در شبکه‌های اجتماعی	۰/۵۷		
		خواندن مطالب ارسالی توسط سایر کاربران در شبکه‌های اجتماعی	۰/۶۴		
		نظر دادن در مورد تصاویر، ویدئوها، مطالب ارسالی، و غیره در شبکه‌های اجتماعی	۰/۶۹		
توسعه پایدار	توسعه زیست‌محیطی	معمولاً هنگامی که با محیط زیست روبرو می‌شوم، سعی می‌کنم آن را تخریب نکنم	۰/۵۵	۰/۶۶۴	۰/۷۷۱
		بسیاری از افراد، حفاظت از محیط زیست را جدی نمی‌گیرند	۰/۵۱		
		خیلی‌ها تنوع زیستی را به قیمت تولید محصولات کشاورزی صنعتی از بین می‌برند	۰/۵۶		
		در کشور ما از منابع موجود در حد نیاز استفاده می‌شود	۰/۵۲		

متغیر	مولفه	شاخص	بار عاملی	میانگین واریانس استخراج شده	آلفا
<i>Construct</i>	<i>Dimension</i>	<i>Items</i>	<i>Factor Loading</i>	<i>AVE</i>	α
		حفظ محیط زیست مهم‌تر از دستیابی به توسعه است	۰/۶۷		
		حفاظت از محیط زیست اهمیت بیشتری نسبت به رشد صنعتی دارد	۰/۷۶		
		تغییرات جوی در سطح جهان، یک مشکل عمده برای نسل‌های آینده است	۰/۷۸		
		پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیکی، مشکلات زیست‌محیطی را حل خواهند کرد	۰/۸۶		
		در جامعه ما، بسیاری از سازمان‌ها نسبت به محیط زیست احساس مسئولیت می‌کنند	۰/۸۳		
		معمولاً در نوسازی ساختمان‌ها به پیمدهای زیست‌محیطی آن توجه زیادی می‌شود	۰/۸۳		
توسعه اقتصادی		سیاست‌های اقتصادی دولت، هم‌راستا با سیاست‌های توسعه پایدار است	۰/۷۷	۰/۶۲۵	۰/۷۸۵
		دولت به کاهش اختلاف طبقاتی نمی‌اندیشند	۰/۸۶		
		تجارت عادلانه در سیاست‌های اقتصادی دولت جایگاه برجسته‌ای دارد	۰/۸۹		
		اکثر سیاست‌های اقتصادی دولت به منابع کشور ضربه می‌زند	۰/۷۷		
		توجه به کاهش فقر و گرسنگی در جامعه ما اهمیت زیادی دارد	۰/۶۰		
		این حق تمامی افراد جامعه است که از منابع موجود تا آخرین حد ممکن برای اهداف اقتصادی استفاده نمایند	۰/۵۶		
		در جامعه ما رشد اقتصادی همگام با سیاست‌های حفاظت از منابع کشور است	۰/۵۵		
توسعه اجتماعی		در کشور ما برای ایجاد صلح در جهان خیلی تلاش می‌شود	۰/۵۶	۰/۷۰۳	۰/۷۳۵
		جامعه ما فرصت‌های برابری را برای مردان و زنان به وجود می‌آورد	۰/۶۷		
		فرهنگ‌های موجود در جامعه ما، عمدتاً به	۰/۷۲		

متغیر	مولفه	شاخص	بار عاملی	میانگین واریانس استخراج شده	آلفا
<i>Construct</i>	<i>Dimension</i>	<i>Items</i>	<i>Factor Loading</i>	<i>AVE</i>	α
		تخریب همدیگر می‌پردازند		۰/۶۵۶	۰/۷۳۰
		در جامعه ما، خدمات بهداشتی - درمانی در جامعه تا حدی رایگان ارائه می‌شود	۰/۸۸		
		جامعه ما مسئولیت رفاه افراد و خانواده‌ها را بر عهده دارد	۰/۸۵		
		نتایج توسعه پایدار در جامعه ما ملموس است	۰/۷۶		
		هر سال مشاغل جدید در مناطق مختلف کشور ایجاد می‌شود	۰/۸۱		
توسعه سیاسی		اعضاء جامعه ما داوطلبانه در کمپین‌های سیاسی حضور دارند	۰/۸۱	۰/۶۵۶	۰/۷۳۰
		مردم در اکثر بحث‌های سیاسی مشارکت فعالی دارند	۰/۸۸		
		معمولاً ایده‌ها و دیدگاه‌های مردم به گوش مسئولین دولتی و مقامات سیاسی رسانه می‌شود	۰/۹۰		
		معمولاً اعضای جامعه ما در مورد مسائل سیاسی با یکدیگر به بحث و تبادل نظر می‌پردازند	۰/۶۰		
		مردم معمولاً در جلسات انجمن‌ها و احزاب سیاسی مشارکت فعالی دارند	۰/۵۳		
حاکمیت قانون		در جامعه ما، قوانین برای تمامی افراد جامعه به صورت برابر اعمال می‌شود	۰/۸۰	۰/۷۳۶	۰/۸۴۲
		در جامعه ما، سیاست‌ها مطابق با تقاضای جامعه اتخاذ می‌شود	۰/۷۵		
		قانونگذاران، نمایندگان مردم هستند	۰/۶۶		
		مردم، قوانین و مقررات را دنبال می‌کنند	۰/۵۷		
حکمرانی خوب		دولت تصمیمات خود را به صراحت و روشنی بیان می‌کند	۰/۵۴	۰/۸۵۱	۰/۹۶۲
		دولت اطلاعاتی که مستقیماً با تصمیمات اتخاذ شده در حوزه‌های مختلف مرتبط می‌باشد را به موقع، عینی و به‌طور شفاف به مردم ارائه می‌کند	۰/۷۸		
		دولت اطلاعات مناسبی را که در اختیار دارد، به	۰/۸۰		

متغیر	مولفه	شاخص	بار عاملی	میانگین واریانس استخراج شده	آلفا
<i>Construct</i>	<i>Dimension</i>	<i>Items</i>	<i>Factor Loading</i>	<i>AVE</i>	α
		همراه جزئیات کامل در اختیار مردم قرار می‌دهد		۰/۷۴۵	۰/۹۳۲
		دولت اطلاعات درستی در مورد شرایط فعلی در اختیار شهروندان قرار می‌دهد	۰/۶۹		
		دولت برای کلیه مردم در مورد داشتن شرایط برابری در تصمیم‌گیری‌ها شفاف‌سازی می‌نماید	۰/۶۰		
		دولت تا حد زیادی در امر تقسیم عادلانه درآمد و امکانات، موفق بوده است	۰/۶۸		
مشارکت در تصمیم‌گیری		دولت آموزش‌ها و ظرفیت‌سازی لازم جهت مشارکت مردم در تصمیم‌گیری‌ها را مهیا نموده است	۰/۵۴	۰/۷۴۵	۰/۹۳۲
		دولت‌مردمان بطور موثر نقطه نظرات مردمی را بکار می‌گیرند	۰/۸۳		
		معمولاً مشکلات شهروندان توسط دولت شنیده می‌شود	۰/۹۱		
		رویه‌های دقیق و درستی برای انتقال مسائل و مشکلات به مسئولین دولت وجود ندارد	۰/۵۲		
پاسخگویی		دولت نسبت به دغدغه‌های مردم در مورد یک مسأله‌اموضوع اهمیت نشان می‌دهد	۰/۷۲	۰/۶۱۴	۰/۷۴۹
		معمولاً اشتباهات مسئولین دولتی بدون وقفه از سوی آنان بازنگری و اصلاح می‌شود	۰/۶۹		
		تأمین خواسته‌های شهروندان، جزو اولویت‌های دولت به شمار می‌رود	۰/۶۰		
		فساد در نیروهای نظامی انتظامی بویژه پلیس وجود ندارد	۰/۵۸		
مسئولیت-پذیری		نیروهای نظامی انتظامی بویژه پلیس، در انجام وظایف خود قابل اعتماد هستند	۰/۵۴	۰/۷۳۲	۰/۸۷۸
		مجموعه قضایی به صورت بی طرفانه و مستقل عمل می‌کنند	۰/۶۷		
		فساد در مجموعه قضایی وجود ندارد	۰/۵۷		
		دولت همواره از منابع مختلف کشور بهترین استفاده را جهت تأمین نیازهای مردم می‌کند	۰/۷۸		
کارایی و اثربخشی				۰/۸۴۱	۰/۹۰۷

متغیر	مولفه	شاخص	بار عاملی	میانگین واریانس استخراج شده	آلفا
<i>Construct</i>	<i>Dimension</i>	<i>Items</i>	<i>Factor Loading</i>	<i>AVE</i>	α
		نهادهای سازمان‌های تصمیم‌گیرنده همیشه نیازهای مردم را در نظر دارند	۰/۵۱		
		دولت همواره از منابع موجود به‌صورت کارا استفاده می‌کند	۰/۶۴		

در این تحقیق به منظور تعیین پایایی آزمون از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. برای این منظور یک نمونه اولیه شامل ۵۰ پرسشنامه توزیع و سپس با استفاده از داده‌های به‌دست آمده از این پرسشنامه و نرم‌افزار SPSS، میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ محاسبه شد. با توجه به اینکه مقادیر آلفای کرونباخ برای تمامی متغیرها بزرگتر از ۰/۶۹ می‌باشد، پایایی پرسشنامه در حد رضایت‌بخشی است. روایی محتوای این پرسشنامه توسط استاد راهنما، اساتید مشاور، و دو نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه تهران مورد بررسی قرار گرفت. پس از دریافت نظرات اساتید، اصلاحات نهایی انجام شد و جهت توزیع آماده گردید. به منظور بررسی روایی سازه از تحلیل عاملی استفاده شد. با توجه به اینکه تمامی بارهای عاملی برای تمامی شاخص‌ها یا گویه‌های مربوط به متغیرها بزرگتر از ۰/۵ می‌باشد لذا می‌توان نتیجه گرفت که پرسشنامه از روایی همگرا برخوردار است. به‌علاوه با توجه به اینکه مقادیر *AVE* برای تمامی متغیرها بزرگتر از مقدار پیشنهادی ۰/۵ می‌باشد لذا پرسشنامه از روایی واگرا برخوردار است. آزمون فرضیه‌ها نیز با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری صورت گرفت.

یافته‌های پژوهش

مشخصات پاسخ‌دهندگان

تعداد کل پاسخگویان ۴۵۰ نفر بود که از این تعداد، ۷۱/۴ درصد از دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد و ۲۸/۶ درصد در مقطع دکتری مشغول به تحصیل بودند. به‌علاوه، ۵۸/۵ درصد از دانشجویان مرد و ۴۱/۵ درصد از آنها زن بودند. به‌علاوه بخش عمده‌ای از پاسخگویان در پردیس دانشکده‌های فنی (۲۲/۲ درصد)، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی (۱۲ درصد)، دانشکده مدیریت (۹/۳ درصد)، و دانشکده حقوق و علوم سیاسی (۷ درصد) مشغول به تحصیل بودند. کم‌سن‌ترین فرد دارای ۲۳ سال و بزرگ‌ترین آنها دارای ۴۴ سال بود. همچنین

میانگین سنی نمونه مورد مطالعه ۳۰/۳۶ سال می‌باشد. از ۴۵۰ نمونه آماری، اکثریت مجرد (۷۲/۳ درصد) بودند.

جدول ۶: مشخصات نمونه مورد بررسی

Table 6: Characteristics of the Examined Sample

متغیر	طبقات	فراوانی	درصد
Variable	Floors	Frequency	Percent
مقطع تحصیلی	کارشناسی ارشد	۳۲۱	۷۱/۴
	دکتری	۱۲۹	۲۸/۶
وضعیت تأهل	مجرد	۳۲۵	۷۲/۳
	متاهل	۱۲۵	۲۷/۷
جنسیت	مرد	۲۳۶	۵۸/۵
	زن	۱۸۷	۴۱/۵
دانشکده	ادبیات و علوم انسانی	۲۵	۵/۵
	اقتصاد	۸	۱/۹
	الهیات و معارف اسلامی	۱۱	۲/۴
	پرديس هنرهای زیبا	۲۹	۶/۵
	تربیت بدنی و علوم ورزشی	۱۴	۳/۲
	جغرافیا	۱۲	۲/۸
	حقوق و علوم سیاسی	۳۱	۷
	روانشناسی و علوم تربیتی	۱۵	۳/۴
	زبان‌ها و ادبیات خارجی	۱۳	۳/۱
	علوم اجتماعی	۱۲	۲/۸
	کارآفرینی	۱۳	۲/۹
	مدیریت	۴۲	۹/۳
	معارف و اندیشه اسلامی	۳	۰/۶
	پرديس دانشکده‌های فنی	۱۰۰	۲۲/۲
	علوم و فنون نوین	۱۵	۳/۹
	پرديس علوم	۲۷	۶/۱
	محیط زیست	۱۶	۳/۶
	کشاورزی و منابع طبیعی	۵۴	۱۲
	دامپزشکی	۴	۱

آمار توصیفی

بر اساس میانگین مربوط به ابعاد متغیر رسانه‌های فناوری محور، مشخص شد که جستجوی اینترنتی و پست الکترونیکی بیشترین میزان استفاده را در میان سایر رسانه‌های فناوری محور به خود اختصاص داده است. انحراف معیار ابعاد در دامنه ۰/۰۹۴ تا ۱/۱۹ قرار داشت، در نتیجه داده‌ها دارای پراکندگی نسبی بوده و از میانگین فاصله دارند. در کل با توجه به اینکه میانگین متغیر رسانه‌های فناوری (۴/۱۶) بالاتر از مقدار متوسط می‌باشد، بر این اساس دانشجویان تحصیلات تکمیلی از رسانه‌های فناوری محور به میزان زیادی برای فعالیت‌های مختلف استفاده می‌کنند.

جدول ۷: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش و ابعاد مربوطه

Table 7: Descriptive Statistics of Research Variables and Related Dimensions

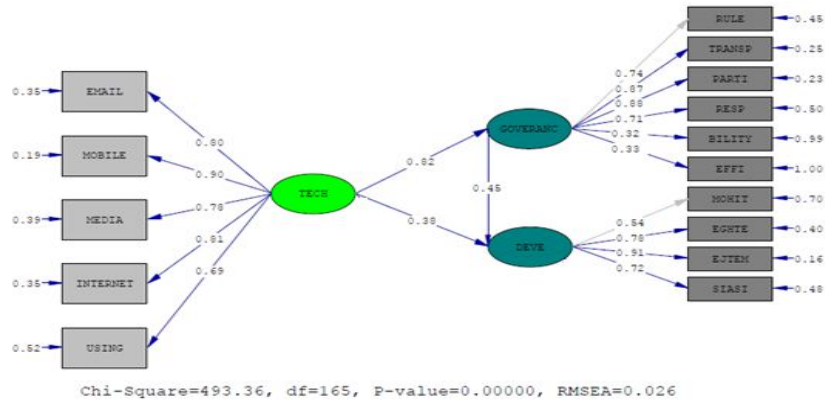
متغیر	ابعاد	میانگین	انحراف معیار	میانگین کل
Variable	Dimension	Mean	S.D	Mean
رسانه‌های فناوری محور	پست الکترونیکی	۴۶۳	۰.۹۴	۴.۱۶
	تلفن همراه	۴۵۲	۱.۰۲	
	رسانه‌های اشتراکی	۳۵۹	۱.۰۱	
	جستجوی اینترنتی	۴۸۸	۱.۰۷	
	استفاده از رسانه‌های اجتماعی	۳۲۰	۱.۱۹	
حکمرانی خوب	حاکمیت قانون	۳۶۵	۱.۱۸	۳.۳۷
	شفافیت	۳۳۷	۱.۲۱	
	مشارکت در تصمیم‌گیری	۳۱۰	۱.۱۲	
	پاسخگویی	۳۵۹	۰.۸۷	
	مسئولیت‌پذیری	۳۳۳	۱.۱۳	
توسعه پایدار	کارایی و اثربخشی	۳۲۷	۱.۰۲	۳.۶۱
	توسعه زیست‌محیطی	۳۷۳	۰.۴۹	
	توسعه اقتصادی	۳۴۱	۰.۶۷	
	توسعه اجتماعی	۳۳۸	۰.۶۷	
	توسعه سیاسی	۳۹۳	۰.۷۸	

در مورد متغیر حکمرانی خوب، حاکمیت قانون و پاسخگویی بیشترین میزان استقرار یافته را در بین سایر ابعاد به خود اختصاص داده‌اند. انحراف معیار ابعاد در دامنه ۰/۸۷ تا ۱/۲۱ قرار داشت، در نتیجه داده‌ها دارای پراکندگی نسبی بوده و از میانگین فاصله دارند. با توجه به اینکه میانگین متغیر حکمرانی خوب (۳/۳۷) بالاتر از مقدار متوسط می‌باشد، لذا دانشجویان تحصیلات تکمیلی معتقدند که حکمرانی خوب نسبتاً در جامعه استقرار یافته است. میانگین برآورد شده برای ابعاد متغیر توسعه پایدار حاکی از آن است که توسعه سیاسی و توسعه زیست‌محیطی بیشترین سهم در در میان سایر ابعاد توسعه به خود اختصاص داده‌اند. انحراف معیار ابعاد در دامنه ۰/۴۹ تا ۰/۷۸ قرار داشت، در نتیجه داده‌ها دارای پراکندگی نسبتاً پایینی بوده و از میانگین فاصله اندکی دارند. در کل با توجه به اینکه میانگین متغیر توسعه پایدار (۳/۶۱) بالاتر از مقدار متوسط می‌باشد، بر این اساس دانشجویان تحصیلات تکمیلی درک مناسبی از مفاهیم و فعالیت‌های مرتبط با توسعه پایدار داشتند و بر اهمیت آن برای آینده کشور تأکید می‌کردند.

آزمون فرضیه‌ها

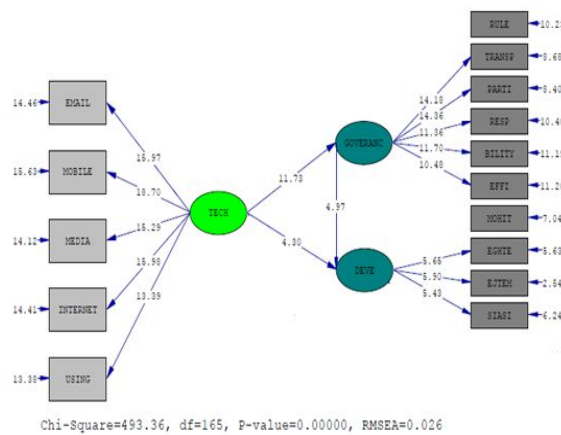
در این مرحله محقق باید با توجه به داده‌های به‌دست آمده از نمونه مورد بررسی که از طریق پرسشنامه جمع‌آوری شده است به آزمون فرضیه‌های خود بپردازد. هدف هر آزمون فرضیه آماری، تعیین رد یا عدم رد فرضیه‌هایی است که در مورد خصوصیات جامعه می‌باشد. مدل‌سازی معادلات ساختاری یکی از روش‌های تحلیل کورایانس است که با استفاده از نرم‌افزار لیزرل قابل محاسبه است. خروجی این تحلیل در دو حالت استاندارد و معنی‌داری در شکل‌های زیر ارائه شده است. مدل تخمین استاندارد در برگرفته ضرایب رگرسیونی استاندارد (β) و مدل در حالت معنی‌داری نشان‌دهنده مقادیر آماره t می‌باشد که مبنای تأیید و رد فرضیه‌های پژوهش خواهد بود. بارهای عاملی در حالت تخمین استاندارد، میزان تأثیر هر کدام از متغیرها یا گویه‌ها را در توضیح و تبیین واریانس نمرات متغیر یا عامل اصلی نشان می‌دهد. با توجه به ضرایب می‌توان مشاهده کرد که در بین ابعاد متغیر رسانه‌های فناوری محور، بعد تلفن همراه (۰/۹)، در بین ابعاد متغیر حکمرانی خوب، بعد مشارکت در تصمیم‌گیری (۰/۸۸)، و در بین ابعاد متغیر توسعه پایدار، بعد توسعه اجتماعی (۰/۹۱) از بیشترین مقدار همبستگی و قابلیت تبیین‌کنندگی در بین سایر ابعاد مربوط به متغیرهای پنهان مربوطه برخوردارند. به اعتقاد هر و همکاران (۲۰۰۹)، چنانچه آماره t در بازه ۱/۹۶ و ۱/۹۶- قرار بگیرد، فرضیه رد و چنانچه این آماره خارج از بازه مذکور باشد به معنی عدم رد

فرضیه می‌باشد. همان‌طور که در شکل‌های زیر ملاحظه می‌شود، ضرایب رگرسیونی استاندارد و نیز اعداد معنی‌داری بر روی مسیرهای موجود میان پژوهش نشان داده شده‌اند.

شکل ۲: مدل تخمین استاندارد تحلیل مسیر برای مدل پژوهش

Figure 2: Path analysis Standard Estimation Model for the Research Model

شکل ۳: مدل اعداد معناداری تحلیل مسیر برای مدل پژوهش

Figure 3: Path Analysis Significance Model for the Research Model

به منظور ارزیابی مدل مفهومی پژوهش، سؤالی که باید پاسخ داده شود این است مدل تدوین شده بر اساس پیشینه نظری و تجربی پژوهش، تا چه حد با داده‌های گردآوری شده سازگاری دارد. بنابراین، این سؤال مطرح می‌شود که داده‌ها به چه میزان از مدل مفهومی تدوین شده حمایت می‌نمایند. این سؤال در قالب موضوع برازش مدل مطرح می‌گردد. جدول زیر نیز تمامی شاخص‌های برازش محاسبه شده برای مدل مفهومی پژوهش را به همراه مقادیر قابل قبول برای آنها نشان می‌دهد. نتایج حاصل از معادلات ساختاری نشان‌دهنده برازش کامل مدل پیشنهادی پژوهش می‌باشد.

جدول ۸: شاخص‌های نیکویی برازش مدل ساختاری پژوهش

Table 6: Goodness-of-Fit Indices of the Structural Model of the Research

نوع شاخص	عنوان شاخص	مقدار استاندارد	مقدار برآورد شده	نتیجه ارزیابی
Index	Type	Standardized Value	Estimated Value	Result
برازش مطلق	χ^2	مقادیر کوچک	۴۹۳.۳۶	مطلوب
	GFI	مقادیر بیشتر از ۰/۹	۰/۹۸	مطلوب
	AGFI	مقادیر بیشتر از ۰/۸	۰/۹۰	مطلوب
برازش تطبیقی	TLI	مقادیر بیشتر از ۰/۹	۰/۹۴	مطلوب
	NFI	مقادیر بیشتر از ۰/۹	۰/۹۶	مطلوب
	CFI	مقادیر بیشتر از ۰/۹	۰/۹۵	مطلوب
	IFI	مقادیر بیشتر از ۰/۹	۰/۹۷	مطلوب
	RFI	مقادیر بیشتر از ۰/۹	۰/۹۳	مطلوب
برازش مقتصد	χ^2/df	مقادیر بین ۱ تا ۳	۲/۹۹	مطلوب
	RMSEA	مقادیر کمتر از ۱	۰/۰۲۶	مطلوب

نتایج تحلیل مسیر انجام شده برای بررسی رد یا تأیید فرضیه‌های پژوهش در جدول ۹ آمده است و همان‌گونه که ملاحظه می‌شود، تمامی روابط و تأثیرات معنادار بوده‌اند.

جدول ۹: خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش

Table 7: Summary of Research Hypothesis Test Results

نتیجه	مقدار بحرانی	عدد معناداری مشاهده شده	مقدار تخمین استاندارد	شرح	فرضیه
Result	Cut off value	t-value	Standardized estimate	Description	Hypothesis
عدم رد	۱/۹۶	۴/۳۰	۰/۳۸	با افزایش میزان استفاده دانشجویان از رسانه‌های مبتنی بر فناوری، موافقت آنها با شاخص‌های توسعه پایدار افزایش می‌یابد	H1
عدم رد	۱/۹۶	۱۱/۷۳	۰/۸۲	با افزایش میزان استفاده دانشجویان از رسانه‌های مبتنی بر فناوری، موافقت آنان با شاخص‌های حکمرانی خوب (ادراک از حکمرانی خوب) افزایش می‌یابد	H2
عدم رد	۱/۹۶	۴/۹۷	۰/۴۵	با افزایش موافقت دانشجویان با شاخص‌های حکمرانی خوب، موافقت آنها با شاخص‌های توسعه پایدار افزایش می‌یابد	H3

فرضیه اول تأیید شد بدان معنی که رشد رسانه‌های مبتنی بر فناوری اثر قابل توجهی بر دستیابی به توسعه پایدار در جامعه دارد (اثر ۰/۳۸ و عدد معناداری ۴/۳۰). این فرضیه نشان می‌دهد به ازای یک واحد افزایش در رشد رسانه‌های مبتنی بر فناوری می‌توان شاهد ۰/۳۸ واحد بهبود در توسعه پایدار بود که اثر متوسطی می‌باشد (اثری بین ۰.۳ تا ۰.۶). رسانه‌های فناوری محور مثل شبکه‌های اجتماعی، امکان اظهار نظر آزادانه را به مخاطبان می‌دهد و مرزهای ملی را از بین برده است. با این حال، رسانه‌های سنتی این چنین امکان گردش آزاد اطلاعات را به اعضاء جامعه نداده است. نقش رسانه‌های فناوری محور از منظرهای چهارگانه اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، و زیست‌محیطی قابل تبیین است. از منظر سیاسی، رسانه‌های فناوری محور اعضاء جامعه را به نظارت آزادانه بر عملکرد دولت‌مردان فرا می‌خوانند، مردم را از تصمیم‌گیری‌ها یا تصمیم‌سازی‌های سیاسی مطلع می‌سازند، و امکان اتخاذ تصمیم صحیح برای مخاطبان خود فراهم می‌آورند و در نتیجه منجر به افزایش مشارکت مردم در امور

سیاسی و تأثیر گذاری آنها بر تصمیم‌گیری‌ها می‌گردد. افزون بر این، این رسانه‌ها با آگاه‌سازی جامعه از توانایی مشروعیت‌بخشی به نظام سیاسی برخوردارند چرا که قابلیت افزایش اعتماد مردم به نظام سیاسی حاکم از طریق افزایش سطح نظارت مردم بر امور سیاسی را دارد. از منظر اقتصادی، می‌توان به نقش رسانه‌های فناوری محور در تعاملات میان بازیگران اقتصادی مختلف اشاره کرد. رسانه‌های فناوری محور قادرند به‌عنوان بستر برخورد عرضه و تقاضا در بازار عمل کنند. به‌عنوان مثال، رسانه‌های فناوری محور را باید به‌عنوان یکی از ابزارهای تبلیغاتی مهم به‌شمار آورد. همراه نمودن جامعه با اولویت‌های توسعه اقتصادی در نظر گرفته شده از طرف سیاست‌گذاران می‌تواند از جمله نکات مثبت دیگر تأثیر برنامه‌ریزی شده رسانه‌های فناوری محور در هماهنگی بین مردم و دولت باشد. هر چه دولت در شفاف‌سازی اقتصادی از طریق رسانه‌های فناوری محور گام بردارد، این شفافیت می‌تواند راهگشای مشکلات بزرگی در جامعه، به شکلی مؤثرتر باشد. در کنار شفاف‌سازی اقتصادی، فرصت‌سازی اقتصادی برای تولیدکنندگان می‌تواند زمینه را برای توسعه اقتصاد فراهم آورده و حمایت از تولید کننده بدین شکل می‌تواند در پویایی اقتصاد، نقشی مهم ایفا نماید. رسانه‌های فناوری محور زمینه را برای افزایش مشارکت‌های سیاسی در فرآیند اصلاح و توسعه سیاست‌های اقتصادی کارا فراهم می‌کنند. در کشورهایی که موفق به توسعه اقتصادی پایدار شدند، رسانه‌های فناوری محور زمینه مشارکت تمامی بخش‌های کشور با هم برای ساختن اقتصادی پویا و پایدار را از طریق ارائه اطلاعات درست به مخاطبان فراهم می‌آورند. در این فضا ضعف‌های اقتصادی، به یک مشکل کشوری تبدیل می‌شود که تمامی مردم و سازمان‌ها برای برطرف کردن آن با هم همکاری می‌کنند. توسعه رسانه‌های فناوری محور باعث کاهش ریسک‌های سیاسی و افزایش ثبات می‌شود که این ثبات سیاسی برای جذب سرمایه‌های خارجی و داخلی و در نهایت رشد اقتصادی حائز اهمیت است. از منظر اجتماعی، رسانه‌های فناوری محور قادرند با فراخوانی مردم به حضور در انجمن‌ها و تشکل‌ها، آشناسازی آنها با اهداف این تشکل‌ها، جهت‌دهی به افکار عمومی، زمینه‌سازی برای برخورد آراء و افکار بین عناصر متشکل جامعه مدنی، در راستای تقویت جامعه مدنی گام‌های مؤثری بردارد. رسانه‌های فناوری محور، برای انتقال ارزش‌ها و هنجارها از یک نسل به نسل دیگر و از افراد جامعه فعلی به تازه واردها، کاربرد دارند. آنها از این طریق با گسترش تجربه مشترک، قادرند انسجام اجتماعی را افزایش دهند. این رسانه‌ها با استمرار اجتماعی‌شدن پس از اتمام آموزش رسمی، به جذب افراد در جامعه کمک شایانی می‌کنند. در بعد زیست‌محیطی، رسانه‌های فناوری محور در توسعه حقوق محیط زیست از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. تولیدکنندگان محتوا با

آگاهی از مسائل و مشکلات زیست‌محیطی توانسته‌اند با انتشار اخبار، مقالات، و گزارش‌ها، مردم را با این مهم آشنا کنند. محیط زیست‌گرایان در استفاده از فناوری‌های نوین ارتباطی همچون اینترنت پیشرو بوده‌اند و آنها را به‌عنوان ابزارهای سازماندهی، هماهنگ ساختن اقدامات و اطلاعات زیست‌محیطی به کار می‌گیرند. به‌علاوه، حضور دائمی محتوای زیست‌محیطی در رسانه‌های فناوری محور، به محیط زیست‌گرایان مشروعیت می‌بخشد. تجربیات آموزش رسانه‌ای نشان داده که مشکلات و مسائل مربوط به حفظ و اهمیت محیط زیست را می‌توان از طریق آموزش عمومی به کمک رسانه‌های فناوری محور برطرف کرد.

رشد رسانه‌های مبتنی بر فناوری اثر معنی‌داری بر حکمرانی خوب داشت (اثر ۰/۸۲ و عدد معناداری ۱۱/۷۳). این فرضیه نشان می‌دهد به ازای یک واحد افزایش در رشد رسانه‌های مبتنی بر فناوری می‌توان شاهد ۰/۸۲ واحد بهبود در حکمرانی خوب بود که اثر نسبتاً زیادی می‌باشد (اثری بیشتر از ۰.۶). به کمک رسانه‌های فناوری محور در یک جامعه مدنی یا در یک دموکراسی، شهروندان و گروه‌های مختلف خواهند توانست منافع خود را دنبال کنند. به‌عنوان مثال، شفافیت که یکی از شاخص‌های اصلی حکمرانی خوب محسوب می‌شود، از نقش‌های مهم رسانه در ایجاد رابطه درست میان دولت و ملت محسوب شود. رسانه‌های فناوری محور از این قابلیت برخوردارند که اطلاعات صحیح را در طول زمان در اختیار کاربران قرار دهند و نگاهی دقیق و بدون جهت‌گیری به عملکرد مدیران سیاسی و اقتصادی در کشور داشته باشند و از پرونده‌های فسادهای مالی و مشکلات اقتصادی پرده بردارند. در واقع، این رسانه‌های قدرتمند می‌توانند از فساد جلوگیری نمایند که این مسأله تبعات اقتصادی و اجتماعی مثبتی دارد و در صورتی که دولت برای مقابله با مفسدان اقتصادی برخورد مناسب نشان دهد، اعتماد مردم به دستگاه اجرایی بیشتر می‌شود و مشارکت آنها در عرصه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی افزایش پیدا می‌کند. رسانه‌های فناوری محور به سهولت و سرعت، فساد موجود در بخش‌های مختلف کشور را علنی کرده و مقامات مسئول را به عکس‌العمل در برابر این بحران اقتصادی و اجتماعی و حل مسأله فساد وادار می‌نمایند. در فضایی که رسانه‌های فناوری محور، پویا هستند و تمامی ضعف‌ها و فسادهای اقتصادی و سیاسی در این رسانه‌ها منتشر می‌شود، احتمال وقوع فساد کمتر می‌شود زیرا می‌دانند زیر ذره‌بین این دسته رسانه‌ها قرار دارند و هر زمانی که ایرادی در کارشان وجود داشته باشد باید پاسخگو باشند. رسانه‌های فناوری محور، رسالت رصد عملکرد مسئولان سیاسی کشور را بر عهده داشته و با ارائه تحلیل‌هایی در مورد عملکرد مسئولان، به آنها کمک می‌کنند تا نواقص اجرایی‌شان را شناسایی و برطرف سازند. این‌گونه رسانه‌ها، اطلاعات زیادی در اختیار رأی‌دهندگان قرار می‌دهند و افرادی که به‌طور

مستمر در معرض اطلاعات منتشر شده از رسانه‌های فناوری محور قرار دارند، در زمان برگزاری انتخابات تصمیم‌های بهتر و منطقی‌تری اتخاذ می‌کنند و افرادی را بر مسند قدرت می‌نشانند که تصور می‌کنند از قدرت اجرایی بالاتری برخوردار هستند. از سوی دیگر، دسترسی به اطلاعات از طریق رسانه‌های فناوری محور به شهروندان کمک می‌کند تا خواستار پاسخگویی دولت به مسائل و سئوال‌هایشان باشند. در واقع مردم خواستار وجود دولتی با کیفیت و پاسخگو هستند و همین مسأله هم می‌تواند روی سطح اعتبار دولت در کشور تأثیرگذار باشد. در چنین فضایی، دولت باید برای هر تصمیم و سیاستی که در پیش می‌گیرد، به مردم پاسخ دهد و مردم قدرت این را دارند که عملکرد دولت را مورد انتقاد قرار دهند به همین دلیل تصمیمات بهینه اتخاذ می‌شود. شهروندان آگاه‌تر که به اطلاعات بیشتری دسترسی دارند، در انتخابات مختلف بیشتری شرکت می‌کنند و خواستار وجود سیاست‌مدارانی پاسخگو، توانمند و تأثیرگذار در کشور هستند. در حقیقت، دسترسی مردم به اطلاعات سبب می‌گردد تا احتمال پاسخگویی دولت به مطالبات مردم افزایش یابد. در شرایطی که رسانه‌های فناوری محور که امکان دسترسی آزادانه مردم به اطلاعات بیشتر را فراهم آوردند و یا به تعبیری، فضای رسانه‌ای از سلامت بیشتری برخوردار است، تحولات ناگهانی در عرصه سیاست اتفاق نمی‌افتد و ثبات سیاسی وجود دارد. افزون بر این، وجود رسانه‌های فناوری محور منجر به شنیده شدن صدای تمامی اعضاء جامعه توسط طبقه سیاست‌مدار بشود و آنها در مقابل مطالبات جامعه پاسخگو باشند. رسانه‌های فناوری محور قادرند مطالبات طبقات پایین اقتصادی را منتشر کنند، سطح آگاهی شهروندان را افزایش دهند، و به آنها امکان رصد دقیق‌تر عملکرد سیاست‌مداران و می‌دهند. لازم به ذکر است که رسانه‌های مختلف باید جهت‌گیری‌های مختلفی داشته باشند تا هر یک مسائلی را از دید خود تحلیل کرده و دغدغه‌های گروه‌های مختلف مردم را منتشر کنند. به هر ترتیب، رسانه‌های فناوری محور با فراهم آوردن دسترسی به اطلاعات برای تمامی اعضاء جامعه، فرصت مشارکت مردم در تصمیم‌گیری‌های کشور را فراهم می‌آورند و این حس را در آنها ایجاد می‌نمایند که مشارکت در شکل‌دهی شرایط زندگی آنها و فرزندانشان نقش مهمی دارد.

حکمرانی خوب نیز اثر معنی‌داری بر دستیابی به توسعه پایدار داشت (اثر ۰/۴۵ و عدد معناداری ۴/۹۷). این فرضیه نشان می‌دهد به ازای یک واحد افزایش در حکمرانی خوب می‌توان شاهد ۰/۴۵ واحد افزایش در توسعه پایدار بود که اثر متوسطی می‌باشد (اثری بین ۰.۳ تا ۰.۶). حکمرانی خوب را می‌توان الگویی مطلوب برای اصلاحات ساختاری جهت توسعه یک کشور تلقی نمود. حکمرانی خوب دارای سه رکن اساسی دولت، جامعه مدنی و بخش

خصوصی می‌باشد و تلاش می‌شود تا بالاترین میزان کنش متقابل بین این سه رکن رخ دهد. هر چه تعامل میان این سه رکن بیشتر باشد، مسیر حرکت جامعه در جهت رسیدن به توسعه اقتصادی و اجتماعی هموارتر خواهد بود. به‌طور کلی، حکمرانی خوب در ارتباط با الزام توسعه پایدار، به مفهوم وجود تعامل سازنده میان این سه رکن است. از منظر ابعاد مختلف حکمرانی خوب و توسعه پایدار می‌توان ارتباطی میان دو متغیر را تحلیل کرد. از نظر بعد مشارکت که یکی از کلیدی‌ترین پایه‌های حکمرانی خوب به شمار می‌رود، هر چه میزان مشارکت مردم در امور جامعه (به صورت مستقیم یا غیر مستقیم از طریق نهادهای قانونی) افزایش یابد، نظرات متنوع و متعدد موجود در جامعه بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد، افراد از آزادی بیان بیشتری برخوردارند، و جامعه مدنی به شکل بهتری سازماندهی می‌شود. این رخدادها، نیل به توسعه سیاسی - اجتماعی را (که مشارکت لازمه آنهاست) تسریع می‌سازد. به‌علاوه، حاکمیت قانون به‌عنوان یکی از سازه‌های مهم حکمرانی خوب، ایجاد چارچوب عادلانه‌ای از قوانین را می‌طلبد که در برگیرنده حمایت از حقوق افراد در جامعه بوده و به شکل شایسته‌ای از طریق یک نظام قضایی مستقل و یک بازوی اجرایی فسادناپذیر، اجرا شود. کارآیی در اعمال حاکمیت قانون و به تبع آن تضمین امنیت در حقوق مالکیت خصوصی می‌تواند بر توسعه اقتصادی اثرگذار باشد. این اثرگذاری از طریق تحریک انگیزه‌های اقتصادی و ایجاد بهبود در شرایط کارآفرینی، افزایش میزان سرمایه‌گذاری، ارتقاء سطح رفاه و گسترش قدرت رقابت‌پذیری در سطح بین‌المللی تحقق پذیرفته و در قالب بهبود شاخص‌های درآمد سرانه و کیفیت زندگی منعکس می‌شود. یکی از مهم‌ترین پیامدهای حاکم بودن قانون بر جامعه، معقول شدن هزینه‌های مبادله برای اعضاء جامعه، به‌ویژه سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی است. فراهم آمدن بستر لازم برای رقابت اقتصادی عادلانه، از دیگر دستاوردهای اقتصادی مهم برقراری حاکمیت قانون است. به‌علاوه، حاکمیت قانون بر پیاده‌سازی اثربخش سیاست‌ها و ابزارهای نظارتی در زمینه امور مالی هر دو بخش دولتی و خصوصی و کاهش فساد مالی نیز تأثیر می‌گذارد. از منظر سازه شفافیت، وجود جریان آزاد اطلاعات و قابلیت دسترسی آسان به این اطلاعات از سوی اعضاء جامعه می‌تواند سبب آگاهی مردم از نحوه اتخاذ و اجرای تصمیمات دولت گردد. در واقع، شفافیت تنها ابزاری است که مشارکت جامعه مدنی را به‌عنوان ذینفعان کلیدی جریان توسعه پایدار هموار می‌سازد و دولت را مجبور به پاسخگویی در برابر افکار عمومی می‌نماید. بنابراین، شفافیت دولت را باید مقدمه‌ای برای پاسخگویی آن دانست و چنانچه دولت در زمینه نحوه اداره امور مختلف، خود را متعهد به ارائه اطلاعات و گزارش عملکرد به مردم بداند، آنگاه امکان توجیه بی‌توجهی نسبت به مسائلی از قبیل عدالت اجتماعی یا حفظ محیط زیست را

نخواهد داشت. از سوی دیگر، مسئولیت‌پذیری ایجاب می‌کند تا علاوه بر سازمان‌ها و نهادهای حکومتی، سازمان‌های خصوصی و نهادهای مدنی نیز در قبال فعالیت‌ها و اقدامات خود به جامعه پاسخگو باشند و به پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی تصمیمات و اقدامات خود ببیندیشند. بنابراین، مسئولیت‌پذیری از اهمیت ویژه‌ای در هدایت فرآیند توسعه به سمت پایداری برخوردار شده است. بدیهی است تمامی سازمان‌ها و نهادهای مذکور، از منابع انسانی، طبیعی و اقتصادی متعلق به همه اعضاء جامعه استفاده می‌کنند و از این‌رو در قبال جامعه‌ای که در آن فعالیت می‌کنند، مسئول هستند. این سازمان‌ها با عملکرد مسئولانه خود در قبال جامعه، محیط زیست و اقتصاد، نقش مهمی در هدایت فرآیند توسعه کشور به سمت پایداری ایفا می‌کنند. به‌عنوان مثال، فضای کسب و کار باید به سمت مسئولیت‌پذیری حرکت نماید به نحوی که تمامی سازمان‌ها باید به اثرات فعالیت‌های اقتصادی و محصولاتشان بر محیط زیست و جامعه توجه ویژه‌ای کنند. سرانجام، در مورد سازه اثربخشی و کارایی که ابزاری برای تنظیم فعالیت سازمان‌ها در استفاده کارا از منابع طبیعی و محافظت از محیط زیست می‌باشد، می‌تواند اظهار داشت که التزام به کارایی و اثربخشی با تأکید مشخصی که بر حفظ منابع طبیعی دارد، زمینه دستیابی به توسعه زیست‌محیطی را فراهم می‌آورد.

علاوه بر اثر مستقیم رسانه‌های فناوری محور بر توسعه پایدار، اثر غیر مستقیم آن نیز مورد بررسی قرار گرفت. جدول زیر اثرات غیر مستقیم رسانه‌های فناوری محور بر توسعه پایدار را نشان می‌دهد. اعداد روی مسیرها شامل ضرایب مسیر و اعداد معناداری (اعداد داخل پرانتز) می‌باشند. همان‌طور که از جدول ملاحظه می‌شود، تأثیر غیر مستقیم (۰/۳۶۹) متغیر رسانه‌های فناوری محور از طریق متغیر حکمرانی خوب بر توسعه پایدار از تأثیر مستقیم آن (۰/۳۸) کمتر است.

جدول ۱۰: اثرات مستقیم و غیر مستقیم رسانه‌های فناوری محور بر توسعه پایدار

Table 8: Direct and Indirect Effects of Technology-Based Media on Sustainable Development

متغیر مستقل	جهت تأثیر	متغیر وابسته	تأثیر مستقیم	تأثیر غیر مستقیم
Independent Variable	Effect Direction	Dependant Variable	Direct Effect	Indirect Effect
رسانه‌های فناوری محور	←	حکمرانی خوب	۰/۸۲	-
حکمرانی خوب	←	توسعه پایدار	۰/۴۵	-
رسانه‌های فناوری محور	←	توسعه پایدار	۰/۳۸	۰/۳۶۹ (۰/۸۲*۰/۴۵)=

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

هدف اصلی این پژوهش، مطالعه توسعه پایدار و عوامل مرتبط با آن با تأکید بر نقش رسانه‌های فناوری محور بوده است. مطابق با یافته‌های فرضیه اول، با افزایش میزان استفاده دانشجویان از رسانه‌های مبتنی بر فناوری، موافقت آنها با شاخص‌های توسعه پایدار افزایش می‌یابد. این فرضیه مورد تأیید قرار گرفت. مطابق با نتایج این فرضیه، استفاده از رسانه‌های مبتنی بر فناوری در یک جامعه می‌تواند زمینه و بسترهای لازم را برای دستیابی به توسعه پایدار فراهم آورده و تسهیل نماید. این یافته با یافته‌های محققانی همچون جانسون (۲۰۰۱)، بادت (۲۰۰۵)، ملکوت (۲۰۰۷)، جاروارد (۲۰۱۱)، اچایی (۲۰۱۳)، و فتحی و مطلق (۱۳۸۹)، مبنی بر اینکه، رسانه‌ها قادرند فرآیند توسعه پایدار را تسهیل و تسریع نمایند، همخوانی دارد. با این حال، تمامی این مطالعات، رسانه‌های سنتی را مد نظر داشته‌اند و نقش رسانه‌های نوین مغفول مانده است. طبق یافته‌های فرضیه دوم، با افزایش میزان استفاده دانشجویان از رسانه‌های مبتنی بر فناوری، موافقت آنان با شاخص‌های حکمرانی خوب (ادراک از حکمرانی خوب) افزایش می‌یابد. پس از تحلیل داده‌ها مشخص شد که این فرضیه تأیید می‌شود. این یافته نشان می‌دهد که رشد رسانه‌های مبتنی بر فناوری و افزایش میزان استفاده از آن در یک جامعه می‌تواند منجر به بهبود در حکمرانی خوب گردد. این یافته در راستای یافته‌های محققانی همچون تی و هونگ (۲۰۰۲)، سرواس (۲۰۰۹)، سودر (۲۰۱۰)، دیندار فرکوش (۱۳۹۰)، و حسن‌پور و آقاجانی (۱۳۹۳) است. مطالعات پیشین نشان داده که رسانه‌های سنتی (و نه رسانه‌های فناوری محور) قادرند حکمرانی خوب را در یک جامعه دامن بزنند. بر اساس یافته‌های فرضیه سوم، با افزایش موافقت دانشجویان با شاخص‌های حکمرانی خوب، موافقت آنها با شاخص‌های توسعه پایدار افزایش می‌یابد. نتایج بیانگر آن بود که فرضیه پیشنهادی تأیید می‌شود. بدین صورت که هر چه کیفیت حکمرانی خوب در یک جامعه افزایش یابد، می‌توان شاهد دستیابی سریع‌تر و سهل‌الوصول‌تر به توسعه پایدار بود. این یافته با یافته‌های محققان پیشین شامل دیویس (۲۰۱۶) و وان دوورن (۲۰۱۱)، همراستا می‌باشد. بر اساس نتایج تحقیقات تجربی این محققان، استقرار حکمرانی خوب در جامعه منجر به دستیابی سریع‌تر به توسعه پایدار می‌گردد.

بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان پیشنهادهایی را در راستای دستیابی به توسعه پایدار به کمک قابلیت‌های رسانه‌های فناوری محور ارائه نمود:

۱. بر اساس یافته‌های فرضیه اول، استفاده از رسانه‌های فناوری محور، دستیابی به درک بهتری از مفهوم توسعه پایدار را تسهیل می‌کنند. به دلیل نقش بی‌بدیل این‌گونه رسانه‌ها،

الزامی است که در مورد قابلیت‌ها و امکانات آنها به جامعه اطلاع‌رسانی و آموزش‌های لازم داده شود. این امر به منزله اتخاذ استراتژی توسعه سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی در جامعه و مجهز شدن جامعه به دانش و مهارت‌های ارتباطی جدید می‌باشد. باید توجه داشت که تکیه صرف به افزایش ابزارهای فناورانه عامل توسعه‌یافتگی نیست. مهم آن است که کاربران، چگونه اطلاعاتی را که از طریق رسانه‌های فناوری محور دریافت می‌کنند، بتوانند مدیریت نمایند. مدیریت این حجم زیاد اطلاعات، مستلزم سواد رسانه‌ای است تا کاربر رسانه‌ای بتواند هوشمندانه اطلاعات را دریافت و درک کرده و کنشگری نماید. لذا، سواد رسانه‌ای کلید ورود به گستره توسعه پایدار است. بنابراین، دسترسی به اطلاعات از طریق رسانه‌های فناوری محور زمانی عامل توسعه‌یافتگی است که با سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی همراه شود.

۲. علاوه بر مسأله سواد رسانه‌ای که یکی از پیش شرط‌های استفاده از رسانه‌های فناوری محور در فرآیند توسعه پایدار می‌باشد، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی می‌توانند محتوی الکترونیکی مورد نیاز برای آموزش توسعه پایدار را با در نظر داشتن الزامات آن، از طریق وبسایت دانشگاه، پست الکترونیکی دانشگاهی، ایجاد کانال‌های اطلاع‌رسانی در شبکه‌های اجتماعی مثل پیام‌رسان‌های تلگرام یا سروش یا طراحی و استقرار اپلیکیشن‌های موبایلی جهت انتقال این محتوی مد نظر قرار دهند.

۳. علاوه، دانشگاه‌ها باید در زمینه تولید چنین محتواهایی پیشگام بوده و در قالب پروژه‌های تحقیقاتی و اطلاع‌رسانی نتایج آن به دانشگاهیان و عموم مردم، بستری را برای آماده‌سازی مخاطبان رسانه‌های فناوری جهت قرار گرفتن در مسیر توسعه پایدار فراهم آورند.

۴. استفاده از رسانه‌های فناوری محور به درک بهتری از مفهوم حکمرانی خوب و در نتیجه دستیابی به توسعه پایدار کمک می‌کند. اصولاً رسانه‌های فناوری محور با فراهم آوردن فضایی برای نقادی دانشجویان از اقدامات حکمرانان (به دلیل ماهیت تعاملی بودنشان)، قادر به اصلاح روند حکمرانی خوب در جامعه هستند. در بعد شفافیت، رسانه‌های فناوری محور می‌توانند به شفاف‌سازی رفتار دولت شامل اقدامات، سیاست‌ها و برنامه‌ها بپردازند. در این راستا، مردم، احزاب و گروه‌های مختلف جامعه باید با ارائه انتقادات منطقی، سازنده و پیشنهادهایی جهت رفع مشکلات موجود در عملکرد دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی و انتشار آنها در رسانه‌های فناوری محور، زمینه سرعت‌بخشی به اصلاح سوء رفتارهای موجود در بدنه حاکمیتی را فراهم آورند. بنابراین، این رسانه‌ها قادرند ایجاد یک رابطه درست و قابل فهم برای دولت و ملت را تسهیل نمایند. طی این رابطه، نقاط قدرت و ضعف دولت شناسایی شده،

نقاط ضعف در غالب سازنده و همراه با ارائه راهکار و رهنمودهای صحیح از سوی مخاطبان برطرف می‌گردد.

۵. در بعد حاکمیت قانون، رسانه‌های فناوری محور نقش بی‌بدیلی در بالا بردن آگاهی قانونی شهروندان داشته و زمینه را برای برقراری نظم و عدالت فراهم می‌کنند. در این راستا، مشارکت فعال اعضاء جامعه در زمینه انتشار اطلاعات مربوط به نقض قوانین و فساد و نیز آگاهی‌رسانی تولیدکنندگان محتوی از حقوق قانونی شهروندان با توجه به قوانین و اسناد بالادستی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. لازم به ذکر است که قانون تنها قادر به رسمیت شناختن حقوق شهروندان است، اما برخورداری از آن بستگی به خود شهروندان و سطح آگاهی قانونی آنها دارد.

۶. در بعد پاسخگویی و نیز مسئولیت‌پذیری، رسانه‌های فناوری محور را می‌توان از اهرم‌های مؤثر بر پاسخگویی دولت و مسئولیت‌پذیری آن در قبال اقداماتش تلقی نمود و بیان‌کننده خواسته‌های مردم و آگاهی‌رسانی در مورد نحوه پاسخگویی دولت به آن خواسته‌ها و مطالبات است. بنابراین، این ابزارهای اجتماعی در یک جامعه مردم‌سالار، امکان تبادل افکار، اطلاعات و مطالبات را فراهم می‌آورد و دولت و مردم را در جریان مواضع و خواسته‌های یکدیگر قرار می‌دهد. بنابراین، رسانه‌های فناوری محور باید سه اقدام اساسی شامل هدایت افکار عمومی، تجمیع خواسته‌ها و مطالبات قانونی و به حق آنها، و نظارت بر عملکرد سازمان‌ها و نهادهای دولتی را بر عهده بگیرند. با این حال، اجرای چنین اقداماتی مستلزم برخی حمایت‌های دولتی و حاکمیتی از رسانه‌های فناوری محور از جمله رفع فیلترینگ، حمایت از آزادی بیان و آزادی اطلاعات در میان آحاد جامعه، و حمایت از حقوق مخاطبان است.

۷. در بعد مشارکت در تصمیم‌گیری، واقعیت مهمی که در حال شکل گرفتن می‌باشد، ورود رسانه‌های فناوری محور در حلقه مشارکت افراد است. در گذشته، افراد در قالب احزاب و گروه‌ها، به مشارکت سیاسی می‌پرداختند و برای کسب رأی کاندیدای مورد نظر خود، در انتخابات می‌کوشیدند. در حال حاضر، مشارکت از حالت جمعی به فردی تغییر یافته است. وقتی مخاطبان از طریق رسانه‌های فناوری محور در معرض اطلاعات و در جریان تحولات سیاسی قرار می‌گیرند، می‌توان اظهار داشت که این رسانه‌ها در کنار احزاب مدرن قرار گرفته‌اند. فضایی که رسانه‌های نوین ایجاد نموده‌اند، امکان مشارکت عمومی را برای تمام اعضاء جامعه فراهم کرده است. در این راستا، مدیران و تولیدکنندگان محتوی رسانه‌های فناوری محور می‌توانند الگوهای مشارکت را که در سایر کشورها موجب پیشرفت آنها شده، با

بهره‌گیری از نظرات کارشناسان شناسایی نموده و نسبت به اطلاع‌رسانی آنها اقدام نمایند. استفاده از الگوهای مناسب می‌تواند منجر به ترغیب مردم به همکاری و مشارکت بیشتر آنها در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌ها گردد. در اینجا، رسانه‌های فناوری محور نقش بسترسازی را برای مشارکت بیشتر آحاد جامعه ایفا می‌کنند. بدون شک در صورت عدم وجود بسترهای مناسب برای مشارکت، کارگزاران در زمینه جلب مشارکت عمومی با مشکلاتی مواجه خواهند شد. بدیهی است آموزش شهروندان درباره نحوه مشارکت، آگاهی‌بخشی در خصوص مزایا و منافع حاصل مشارکت و نیز تأثیری که مشارکت بر سرنوشت آنها دارد، باید در دستور کار قرار گیرد.

۹. در بعد کارایی و اثربخشی، رسانه‌های فناوری محور نه تنها باید از طریق تولید محتوی و اخبار و اطلاع‌رسانی به نظارت بر استفاده کارای دولت از منابع طبیعی و حفاظت از محیط زیست بپردازد، بلکه با توجه به اینکه، سرآغاز هر گونه تحول در جامعه، مسئولان آن جامعه هستند، لذا این اطلاع‌رسانی نباید منحصر به اعضاء عادی جامعه باشد بلکه باید مسئولان جامعه را هدف قرار داده و آموزش‌های لازم در زمینه محیط زیست را در اختیار آنها قرار دهند. آنگاه عملکرد و اقدامات مسئولان می‌تواند منجر به تزریق روح حفاظت از محیط زیست در کل جامعه شود. این امر سبب می‌شود تا دولت نیز طریقه استفاده درست از منابع را در طرح‌های آموزشی خود مورد توجه قرار دهد.

این پژوهش با محدودیت‌هایی روبرو بود. غالب تحقیقات قبلی بر رسانه‌های سنتی تمرکز کرده بودند و نقش رسانه‌های فناوری محور در توسعه پایدار مغفول مانده بود. در واقع، تمرکز این پژوهش تنها بر رسانه‌های فناوری محور بود و رسانه‌های سنتی مورد توجه قرار نگرفت. یکی دیگر از محدودیت‌های این پژوهش به تعمیم‌پذیری نتایج مربوط می‌شود. این مطالعه در میان دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران انجام شده است. در نتیجه نمی‌توان نتایج آن را به دانشجویان تحصیلات تکمیلی سایر دانشگاه‌ها تعمیم داد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود که این مطالعه در میان دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های مختلف کشور انجام شود تا نه تنها قابلیت تعمیم‌پذیری یافته‌ها افزایش یابد بلکه امکان مقایسه دانشجویان دانشگاه‌های مختلف فراهم شود.

References:

Abbaszadeh, M., Alizadeh Aghdam, M. B., Pourhosein, R. and Nasrolahi Vosta, L. (2018). Technological media and development: A systematic mapping study and research agenda, *Information Technology & People*, <https://doi.org/10.1108/ITP-11-2017-0383>. (Persian).

Al-Mulla, S. Ari, I. and Koç, M. (2022). "Social media for sustainability education: gaining knowledge and skills into actions for sustainable living", *International Journal of Sustainable Development & World Ecology*, Vol. 29 No. 5, pp. 455-471

Ann Mei, J., Bansal, N. and Pang, A. (2010). "New media: a new medium in escalating crises?", *Corporate Communications: An International Journal*, Vol. 15 No. 2, pp.143-155.

Azapagic, A., Perdan, S. and Shallcross, D. (2005). "How much do engineering students know about sustainable development? The findings of an international survey and possible implications for the engineering curriculum", *European Journal of Engineering Education*, Vol. 30 No. 1, pp. 1-19.

Biasutti, M. and Frate, S. (2016). "A validity and reliability study of the Attitudes toward Sustainable Development scale", *Environmental Education Research*, DOI: 10.1080/13504622.2016.1146660

Bokpin, G. A. (2009). "An examination of the governance practices of Ghanaian media institutions", *Corporate Governance: The international journal of business in society*, Vol. 9 No. 5, pp.600-609.

Cobbinah, B. P., Erdiaw-Kwasie, M. O. and Amoateng, P. (2015). "Rethinking sustainable development within the framework of poverty and urbanisation in developing countries", *Environmental Development*, Vol. 13, No. 1, pp. 18-32.

Davis, T.G. (2016). "Good governance as a foundation for sustainable human development in sub-Saharan Africa", *Third World Quarterly*, DOI: 10.1080/01436597.2016.1191340.

De Luca, F., Iaia, L., Mehmood, A., and Vrontis, D. (2022). "Can social media improve stakeholder engagement and communication of Sustainable Development Goals? A cross-country

analysis”, *Technological Forecasting and Social Change*, Vol. 177, p. 121525.

Dindar Farkoosh, B. (2017). “Investigating the effect of media ethics indicators on good governance from the point of view of professors of Islamic Azad Universities in Tabriz region”, *Media Studies*, 6 (15), 161-175. (Persian).

Echchaibi, N. (2013). “Muslimah Media Watch: Media activism and Muslim choreographies of social change”, *Journalism*, Vol. 14 No. 7, pp. 852-867.

Farahani Fard, S. (2010). “Theological Foundations of Sustainable Development”, *Philosophy of Religion*, 7 (5), 41-62. (Persian).

Fathi, S. and Absolute, M. (2009). “Theoretical approach to sustainable rural development based on information and communication technology”, *Human Geography Research Quarterly*, 2 (2), 47-66. (Persian).

Fathi, S., Mutlagh, M. (2000). “Theoretical approach on sustainable rural development based on information and communication technology (ICT)”, *New Perspectives in Human Geography (Human Geography)*, 2(2), 47-66. (Persian).

Gordon, N. S. and Trammel, J. M. D. (2016). “Social Media, Women, and Empowerment: The Uses of Social Media Platforms by WNGOs in Jamaica and Brazil”, In *Communication and Information Technologies Annual*, pp. 93-130.

Hassanpour, N. and Aghajani, H. A. (2014). The role of media clarification on good governance, *Green Economy International and Online Conference*, Babolsar, <https://civilica.com/doc/278578> (Persian).

Holmes, D. (2005). *Communication theory: media, technology and society*, SAGE Publications, London.

Hosseini, E, Rastin, M. and Jalali, A.A. (2006). empowering the benefiting community as a context for realizing sustainable development (case study of the Kalpoosh forest area of the Golestan dam's catchment area), conference on natural resources and sustainable development in the southern areas of the Caspian Sea. (Persian).

Joseph, C. (2013). "Understanding sustainable development concept in Malaysia", *Social Responsibility Journal*, Vol. 9 No. 3, pp. 441-453.

Kagawa, F. (2007). "Dissonance in students' perceptions of sustainable development and sustainability", *International Journal of Sustainability in Higher Education*, Vol. 8 No. 3 pp. 317-338.

Liamas-Sanchez, R., Garcia-Morales, V. and Martin-Tapia, I. (2013). "Factors affecting institutional change: a study of the adoption of Local Agenda 21 in Spain", *Journal of Organizational Change Management*, Vol. 26 No. 6, pp.1045-1070.

Lopez, A. (2015). "Ecomedia Literacy for Environmental Sustainability", chapter book in *Media and Information Literacy for the Sustainable Development Goals*, pp.299-306.

Mdif (2014). *Media development's role in social, economic, and political progress*, Available at: www.mdif.org

Melkote, S. (2007). "Mass media in support of sustainable development", *Journalism and Mass Communication*, Vol. 2, No. 2, pp. 1-6.

Metani, M. and Hassanpour, M. (2013). "Investigating the role of mass media in improving the level of accountability of government organizations", *Management Quarterly*, 11(34), 59-65. (Persian).

Midari, A. (2006). "An introduction to the theory of good governance", *Social Welfare Quarterly*, 6 (22), 261-278. (Persian).

Mozafari, A. (2014). "The role of mass media in sustainable development with the approach of empowering women", *Journal of Social Development Studies of Iran*, 7(3), 123-137. (Persian).

Rachmiati, M. and Maulana, S. (2015). "Women's Life-Skills Education through Local Cultural Arts: Enhanced by Media and Information Literacy", chapter book in *Media and Information Literacy for the Sustainable Development Goals*, pp.265-273.

Rosen, L. D., Carrier, L. M. and Cheever, N. A. (2013a). "Facebook and texting made me do it: Media-induced task-switching while studying", *Computers in Human Behavior*, Vol. 29 No. 3, pp. 948-958.

Schopf, J. (2014). "Strategic Library Management with the United Nations' Agenda 21, in Anne Woodsworth, W. David Penniman (ed.) *Advances in Librarianship* (Advances in

Librarianship”, Emerald Group Publishing Limited, Vol. 38, pp.269-286.

Servaes, J. (2009). “Communication policies, good governance and development journalism”, *Communicatio: South African Journal for Communication Theory and Research*, Vol. 35 No. 1, pp. 50-80.

Simonneaux, J. and Simonneaux, L. (2009). “Students’ socio-scientific reasoning on controversies from the viewpoint of education for sustainable development”, *Cultural Studies of Science Education*, Vol. 4 No. 3, pp. 657-687.

Singh, N. and Kiran, K. R. (2015). “A strategic framework for good governance through egovernance optimization A case study of Punjab in India”, *Program*, Vol. 49 No. 2, pp. 170-204.

Smaldino, S. and Russell, J. (2008). *Instructional technology and media for learning*, Eighth edition, Upper Saddle River, New Jersey, Columbus, Ohio.

UNESCO (2007). *The UN Decade for Education for Sustainable Development (DESD 2005-2014): The First Two Years*, UNESCO, Paris.

Van Doeveren, V. (2011). “Rethinking Good Governance”, *Public Integrity*, Vol. 13 No. 4, pp. 301-318.

The Role of Good Governance in Affecting Technology Based Media on Sustainable Development (Case Study: Higher Education Students in University of Tehran)

Leila Nasrolahi Vosta (Ph.D)¹

DOI: 10.22055/QJSD.2023.42483.2753

Abstract:

Several factors play a role in the process of sustainable development and are able to affect the process of development. This research aims to analyze the role of technology-based media in achieving sustainable development, emphasizing the mediating role of good governance. In this regard, the paradigm of sustainable development in Agenda 21 and the principles of good governance were used. This research is survey type in terms of strategy, applied type in terms of goal, quantitative single method in terms of data collection method, and explanatory type in terms of approach. The conceptual model of the research is based on previous studies. The population includes all postgraduate students of University of Tehran who studied in this university during the research period. In order to collect data, a survey was conducted on 450 graduate students using stratified random sampling method. Content validity and Cronbach's alpha were used to check validity and reliability. The research data was collected through a questionnaire and then analyzed using the structural equation model with the help of LISREL 8.54 software. The average indices related to the dimensions of technology-oriented media variable were 4.16, good governance variable was 3.37 and sustainable development variable was 3.61. Based on the path analysis, it was found that by increasing the use of technology-based media directly and indirectly through increasing the awareness of society members about good cooperation indicators, access to sustainable development is facilitated and accelerated. In general, it can be concluded that by using new media with the advantage of accessibility and generalization among members of the society, different societies can be put on the path of realizing sustainable development.

Key Concepts: *Technological Media, Sustainable Development, Empowerment, Good Governance, Higher Education*

¹ Assistant Professor, Department of Social Sciences-Sociology, Faculty of Literature, Humanities and Social Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, leila.nasrolahi@srbiau.ac.ir

